



# Migracioni profil Bosne i Hercegovine

za 2011. godinu





Sektor za imigraciju

# MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE za 2011. godinu

Površina: **51.129 km<sup>2</sup>**

Ukupna dužina granice: **1.665 km**

Ukupan broj graničnih prijelaza: **89**



# Sadržaj

Sažetak .....	7
I. UVOD .....	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka .....	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka .....	13
3. Nivo usklađenosti s Uredbom EU 862/2007 .....	14
4. Obavljene konsultacije.....	14
II. MIGRACIONI PROFIL BIH.....	15
1. Vize .....	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH .....	15
1.2. Vize izdate na granici .....	18
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	22
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	22
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice .....	26
3. Privremeni i stalni boravak stranaca .....	29
3.1. Privremeni boravak.....	29
3.2. Stalni boravak .....	35
4. Ilegalne migracije i mjere koje su preduzete prema strancima .....	38
4.1. Otkaz boravka.....	40
4.2. Rješenja o protjerivanju .....	41
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor .....	41
4.4. Prisilno udaljavanje stranaca iz BiH .....	43
5. Povratak neregularnih migranata .....	43
5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a .....	43
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a.....	45
5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji.....	48
5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom ....	49
5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji .....	51
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH .....	52

6. Međunarodna zaštita (azil) .....	53
7. Izdate radne dozvole strancima .....	59
8. Sticanje državljanstva BiH .....	62
9. Emigracija iz BiH .....	64
9.1. Opšta procjena migracionih tokova .....	64
9.2. Broj emigranata iz Bosne i Hercegovine .....	65
9.2.1. Emigranti rođeni u BiH .....	66
9.2.3. Emigranti iz BiH i njihovi potomci .....	68
9.3. Novčane doznake .....	70
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir .....	72
10.1. Imigraciona politika .....	72
10.2. Pravni okvir .....	73
10.3. Institucionalni okvir .....	74
ANEKSI .....	81
ANEKS 1. ....	82
ANEKS 2. ....	83
ANEKS 3. ....	86
ANEKS 4. ....	88
ANEKS 5. ....	90
ANEKS 6. ....	91
ANEKS 7. ....	94
ANEKS 8. ....	96
ANEKS 9. ....	98
ANEKS 10. ....	100



## Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je nastao kao rezultat potrebe da se uspostave mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH, koji se godišnje ažurira, ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koju je Evropska komisija prezentirala vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.9.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, da dostave podatke s parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura

statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su, u skladu s navedenom Odlukom, dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2011. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon podataka koje su dostavile institucije i agencije pristupilo se njihovoj kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina, tj. od 2002. do 2011. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za 2010. i 2011. godinu. Prema obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2011. godinu.

*Migracioni profil BiH za 2011. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i mjere koje su preduzete prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), radne dozvole koje su izdate strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.*

Uočeni trendovi migracionih tokova su sljedeći:

## 1. Vize

### 1.1 Vize koje izdaju diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH su u 2011. godini izdala 11.126 viza, što predstavlja povećanje za 15,62% u odnosu na 2010. godinu, a ako posmatramo po godinama od 2002. godine, može se uočiti da je stalno padao broj izdatih viza, izuzev u posljednje dvije godine kada se može uočiti rast u odnosu na prethodne godine.

### 1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2011. godini izdato 248 viza, što je za 24,16% manje nego u 2010. godini, a posmatrano po godinama od 2002. godine može se uočiti od 2004. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH.

## 2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

### 2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj ulazaka u BiH koje je odbila Granična policija BiH u 2011. godini je iznosio 3.830 i povećan je za 8,99% u odnosu na 2010. godinu.

### 2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2011. godini iznosio je 324 i skoro je identičan broju iz 2010. godine, kada je iznosio 322 otkrivena nezakonita prelaska.



### 3. Privremeni i stalni boravak stranaca

#### 3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH je u 2011. godini odobren 7.661 privremeni boravak, što je za 5,78% manje nego u 2010. godini, iako se osim u prošloj godini, posmatrano po godinama od 2002. godine, može uočiti stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH.

#### 3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH je u 2011. godini odobreno 308 stalnih boravaka što je za 2,22% manje u odnosu na 2010. godinu. Posmatrano po godinama od 2002. godine može se uočiti da je u 2003. godini postignut maksimum broja odobrenih stalnih boravaka u BiH, koji je iznosio 439.

### 4. Ilegalne migracije i preduzete mjere prema strancima

#### 4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2011. godini je iznosio 364, što je smanjenje u odnosu na 2010. godinu u iznosu od 8,31%. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2011. godini zabilježen je značajan porast od 80,19% gdje je otkazan 191 stalni boravak, za razliku od 2010. godine kada je taj broj iznosio 106.

#### 4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2011. godini je 309, što je smanjenje za 24,63% u odnosu na 2010. godinu. Također u 2011. godini su izdata 104 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja.

#### 4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

U 2011. godini je pod nadzor stavljeno ukupno 218 stranaca, što je smanjenje od 30,13% u odnosu na 2010. godinu kada je taj broj iznosio 312.

#### 4.4. Prisilno udaljavanje stranaca iz BiH

Tokom 2011. godine iz BiH prisilno je udaljeno osam stranca, što je smanjenje za 57,89% u odnosu na 2010. godinu.

### 5. Povratak neregularnih migranata

#### 5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2011. godini je u Bosnu i Hercegovinu dobrovoljno vraćen njen 71 državljanin, a na ovaj način je od 2002. do 2011. godine vraćeno ukupno 2.924 državljana BiH.

#### 5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2011. godini su iz BiH u zemlje porijekla dobrovoljno vraćena 173 strana državljana, a na ovaj način ih je od 2002. do 2011. godine ukupno 1.869 vraćeno iz BiH u zemlje porijekla.

#### 5.3. Prihvat po sporazumu o readmisiji

Po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom u 2011. godini prihvaćeno je 88 državljana trećih zemalja, što je za 26,05% manje nego u 2010. godini.

### 6. Međunarodna zaštita (azil)

Međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je u 2011. godini zatražilo 46 osoba, a ukupno je od 2002. do 2011. godine međunarodnu zaštitu (azil) u BiH zatražilo 2.687 osoba.

**7. Radne dozvole izdate strancima**

Radnih dozvola za strance u 2011. godini je izdato 2.607, što je povećanje od 12,13% u odnosu na 2010. godinu.

**8. Sticanje državljanstva BiH**

Državljanstvo BiH u 2011. godini dobilo je 718 osoba, što predstavlja smanjenje od 13,18% u odnosu na 2010. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske.

**9. Emigracija iz BiH**

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi najmanje 1.200.000 emigranata koji imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine.

## I. UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ i definisana je kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine. Ova obaveza Bosne i Hercegovine je formulisana na sljedeći način:

*„USPOSTAVA I PRIMJENA MEHANIZAMA ZA PRAĆENJE MIGRACIONIH TOKOVA, DEFINISANJE MIGRACIONOG PROFILA BiH KOJI BI SE REDOVNO AŽURIRAO, KOJI BI UKLJUČIVAO PODATKE O ILEGALNOJ I LEGALNOJ MIGRACIJI, KAO I USPOSTAVA TIJELA KOJE BI BILO ODGOVORNO ZA PRAĆENJE I ANALIZU PODATAKA O MIGRACIONOM STANJU I TOKOVIMA.“*

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.9.2009. godine, a njegovoj izradi je prethodila „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika.

*S ciljem da se uspostavi i primijeni mehanizam za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, da će dostaviti podatke s parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.*

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.9.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom su definisane vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Odsjek za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene, ima *zadatak da izradi Migracioni profil*. Treba imati u vidu da je u tom smislu potrebno da se Odsjek dalje razvija u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

## 1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i vize izdate na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, mjere preduzete prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo, kao i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanke u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, spolnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama u vezi s kretanjem i boravkom stranaca i azil u BiH za 2011. godinu. Također, s ciljem da se uspostavi sveobuhvatan mehanizam praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje bh. državljanstva, na državljanke BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i radnih dozvola koje su izdate stranim državljanima u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu s evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu s *Uredbom br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti*, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano

izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu s modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu s navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon što su institucije, organizacije i agencije dostavile popunjene tabele pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu za posljednjih 10 godina, tj. od 2002. do 2011. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2010. i 2011. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2011. godinu.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine, ukupnoj dužini državne granice i ukupnom broju graničnih prijelaza preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini (juni, 2011. godine).

## 2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka došlo se do nekoliko zaključaka u vezi s dostupnošću i kvalitetu podataka. Većina institucija, organizacija i agencija su uspjele dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite kao i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti da, na jednostavan i brz način, dobiju podatke iz svojih evidencija i uključe ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji da računaju podatke i unose ih u dostavljene tabele, ali s još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti da dostave podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i spolu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova je prosljedilo podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni preko diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim

zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da oni ne vode nikakve evidencije o državljanima BiH koji žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljeničtva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja koje primaju građane BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka, kvalitet podataka koji su dostavljeni je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljeničtvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2011. godinu.

### 3. Nivo usklađenosti s Uredbom EU 862/2007

*Uredba br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti* poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne da Eurostatu dostavljaju podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostata o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

S obzirom da je „*Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine*“ detaljno analizirala Uredbu 862/2007, date su i konkretne preporuke za usklađivanje bosanskohercegovačkog pravnog okvira s ovom Uredbom, što je i učinjeno kroz Pravilnik o Centralnoj bazi podataka o strancima. Iz ovog razloga se može smatrati da je pravni okvir BiH za vođenje migracionih statistika u skladu s principima Uredbe br. 862/2007.

### 4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, s ciljem da se dostave mišljenja, primjedbe i sugestije. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2011. godinu, koji je dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobranja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

## II. MIGRACIONI PROFIL BIH

### 1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućava ulazak u zemlju i boravak u roku koji je određen u vizi ili, pak, prelazak (tranzit) preko teritorije BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, stranac je dužan da vizu pribavi prije dolaska na granični prijelaz BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, koji su propisani u Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) vizu može na granici izdati Granična policija BiH.

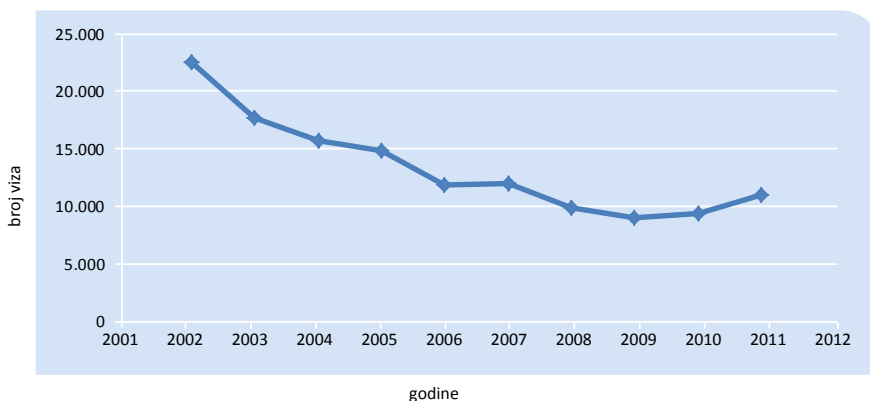
#### 1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama koje je dostavilo Ministarstvo vanjskih poslova dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama s kratkom analizom uočenog trenda.

**Tabela 1. Ukupan broj viza koje su izdate od 2002. do 2011. godine**

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Vize	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126

## Grafički prikaz viza koje su izdate od 2002. do 2011. godine



Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda s izrazitim padom u periodu između 2002. i 2003. godine, što je posljedica obezbjeđivanja naljepnica za vize u maju 2002. godine. Značajan pad evidentan je i u periodu 2005. i 2006. godine, što je rezultat ulaska u Evropsku uniju sljedećih zemalja: Republika Češka, Kipar, Estonija, Mađarska, Latvija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija (1.5.2004), a državljani navedenih zemalja, izuzev Slovenije,<sup>1</sup> oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH,<sup>2</sup> koja je stupila na snagu 21.7.2005. godine. Značajan pad u broju viza koje su izdate u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (1.1.2007), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH,<sup>3</sup> koja je stupila na snagu 28.6.2007. godine. Kontinuirani pad broja viza koje su izdate u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini, što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama<sup>4</sup> koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Što se tiče 2011. godine uočen je značajan porast broja izdatih viza (15,62%) u odnosu na 2010. godinu.

S ciljem da se definiše aktuelna problematika u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2010. i 2011. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

1 Državljanima Slovenije nije bila potrebna viza za ulazak u BiH.

2 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 57/05).

3 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 8/08).

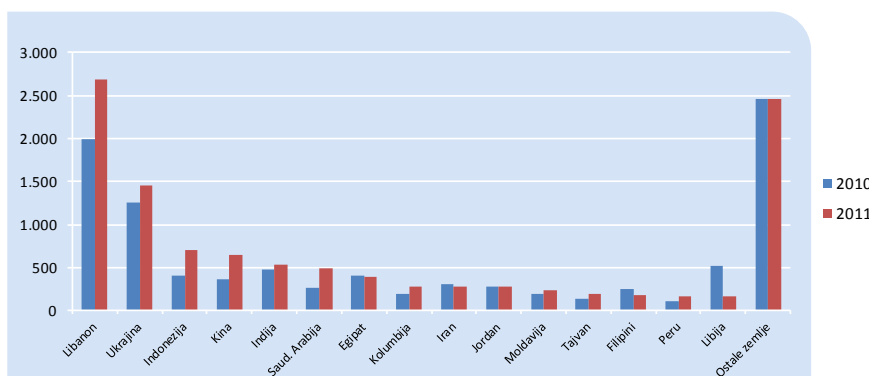
4 Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08).



Tabela 2. Ukupan broj viza koje su izdate u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Libanon	1.996	2.684	34,47%
2.	Ukrajina	1.252	1.456	16,29%
3.	Indonezija	412	699	69,66%
4.	Kina	359	651	81,34%
5.	Indija	482	537	11,41%
6.	Saudijska Arabija	266	486	82,71%
7.	Egipat	412	391	-5,10%
8.	Kolumbija	192	281	46,35%
9.	Iran	310	274	-11,61%
10.	Jordan	280	272	-2,86%
11.	Moldavija	199	238	19,60%
12.	Tajvan	138	192	39,13%
13.	Filipini	243	179	-26,34%
14.	Peru	108	164	51,85%
15.	Libija	512	163	-68,16%
16.	Ostale zemlje	2.462	2.459	-0,12%
<b>Ukupno</b>		<b>9.623</b>	<b>11.126</b>	<b>15,62%</b>

Grafčki prikaz viza koje su izdate u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama



Analizirajući podatke o broju viza koje su izdate u DKP-ima BiH u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu, razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH, uočava se da je značajno smanjen broj izdatih viza za državljane Libije, Alžira, Tunisa i Maroka, što je prouzrokovano prošlogodišnjim dešavanjima na sjeveru Afrike. Značajno povećanje broja viza koje su izdate u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu uočeno je kod državljana Libanona, Kolumbije i Perua, što je prouzrokovano sve većim interesom državljana tih zemalja za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Također je značajan porast broja viza koje su izdate za državljane Saudijske Arabije, Indonezije i Kine zbog pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija, kako u tim zemljama tako i u Bosni i Hercegovini. Prema podacima koje je dostavilo Ministarstvo vanjskih poslova, broj neriješenih prenesenih zahtjeva iz 2010. u 2011. godinu je bio 35 zahtjeva, a broj zaprimljenih zahtjeva u 2011. godini je bio 11.442. U prošloj godini je pozitivno riješeno 11.126 zahtjeva ili 96,94%, a negativno je riješeno 54 zahtjeva ili 0,47%, dok su 297 zahtjeva ili 2,59% prenesena u narednu godinu. Najviše odbijenih zahtjeva se odnosilo na državljane Egipta, Kine, Indonezije, Indije i Libanona, ukupno 31 zahtjev ili 57,41%.

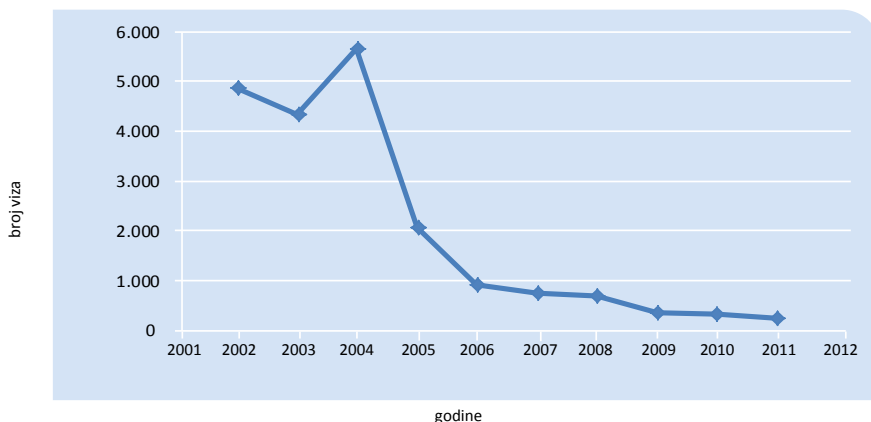
## 1.2. Vize izdate na granici

Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, u izuzetnim slučajevima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH da izdaje vize na granici pod određenim uslovima (član 36). Ovakva mogućnost je bila predviđena i prethodnim zakonodavstvom, s tim da je u kategorizaciji viza postojala i Viza F (viza koja se izdaje na granici). Novim Zakonom, koji je usvojen u maju 2008. godine, ova vrsta vize više ne postoji, već je propisano da Granična policija BiH, pri izdavanju viza na granici, poštuje novu kategorizaciju, te izdaje samo Vize A (aerodromska tranzitna viza), Vize B (tranzitna viza) i Vize C (viza za kratkoročni boravak za jedan ulazak do 15 dana).

Tabela 3. Ukupan broj viza koje su izdate na granici BiH od 2002. do 2011. godine

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Vize	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248

Grafički prikaz viza koje su izdate na granici BiH od 2002. do 2011. godine



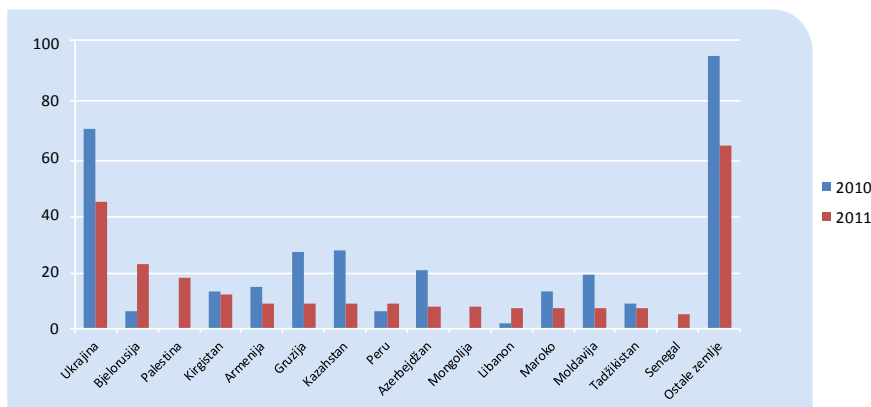
Analizirajući podatke o broju viza koje su izdate na granici u prezentovanom periodu od 2004. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj da se smanji broj viza koje se izdaju na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim slučajevima koji su definisani Zakonom i koji dosljedno primjenjuje Granična policija BiH.

S ciljem da se definiše aktuelno stanje u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju viza koje su izdate u toku 2010. i 2011. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj viza koje su izdate na granici u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Ukrajina	71	45	-36,62%
2.	Bjelorusija	6	23	283,33%
3.	Palestina	-	18	-
4.	Kirgistan	13	12	-7,69%
5.	Armenija	15	9	-40,00%
6.	Gruzija	27	9	-66,67%
7.	Kazahstan	28	9	-67,86%
8.	Peru	6	9	50,00%
9.	Azerbejdžan	21	8	-61,90%
10.	Mongolija	-	8	-
11.	Libanon	2	7	250,00%
12.	Maroko	13	7	-46,15%
13.	Moldavija	19	7	-63,16%
14.	Tadžikistan	9	7	-22,22%
15.	Senegal	-	5	-
16.	Ostale zemlje	97	65	-32,99%
<b>Ukupno</b>		<b>327</b>	<b>248</b>	<b>-24,16%</b>

Grafički prikaz viza koje su izdate u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama



U 2010. godini došlo je do blagog smanjenja viza koje su izdate na granici (5,22%) i taj broj je iznosio 327, i sve su to bile Vize C, dok je u 2011. godini došlo do značajnijeg pada u iznosu od 24,16%. Ukupan broj viza koje su izdate na granici u prošloj godini je iznosio 248, od čega je jedna Viza B i 247 su Vize C. S obzirom na opštepostavljeni zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prijelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja viza koje se izdaju na granici od 2004. godine do danas. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2011. godinu<sup>5</sup> najviše viza na granici je izdato na Aerodromu Sarajevo (197 ili 79,43%), uz napomenu da se lica kojima su izdavane vize nisu pojavljivala u prihvatu po sporazumu o readmisiji.

Kada je riječ o tome koje su najčešće države porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2011. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji dolaze iz Ukrajine, Bjelorusije, Palestine i Kirgistana. Što se tiče spolne strukture,

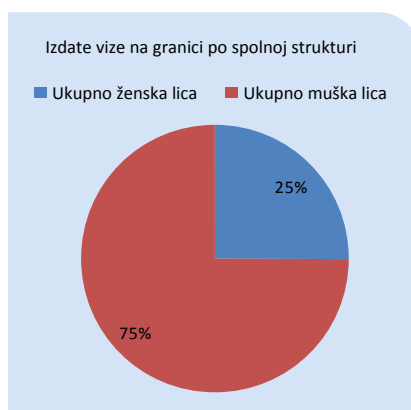
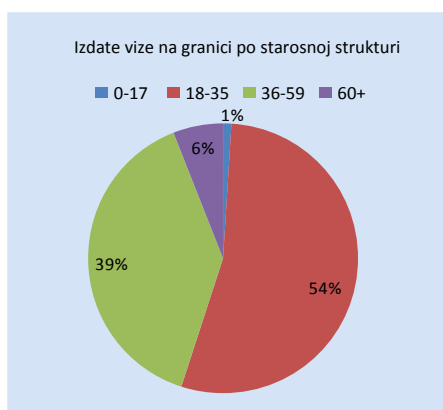
5 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 14.

statistički podaci za 2011. godinu se prilično podudaraju s 2010. godinom i pokazuju da je više viza izdato muškarcima (76%) nego ženama (24%), te da se u slučaju oba spola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 59 godina, s tim da je u prošloj godini najbrojnija populacija bila u dobi od 36 do 59 godina, kao što se vidi i u grafikonima koji slijede.

**Tabela 5. Struktura viza koje su izdate na granici po dobi i spolu, razvrstane po državljanstvima, za 2010. g.**

	Ukrajina	Kazahstan	Gruzija	Gana	Azerbejdžan	Ostale države (od ukupno 45)	Ukupno
0-17	2	0	0	0	0	0	2
18-35	27	0	6	0	3	23	59
36-59	5	2	1	0	0	9	17
60+	1	0	0	0	0	3	4
<b>Ukupno ženska lica</b>	<b>35</b>	<b>2</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>38</b>	<b>82</b>
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	23	19	16	17	9	34	118
36-59	10	7	4	9	9	73	112
60+	3	0	0	0	0	11	14
<b>Ukupno muška lica</b>	<b>36</b>	<b>26</b>	<b>20</b>	<b>26</b>	<b>18</b>	<b>102</b>	<b>245</b>
<b>Sveukupno po državljan.</b>	<b>71</b>	<b>28</b>	<b>27</b>	<b>26</b>	<b>21</b>	<b>154</b>	<b>327</b>

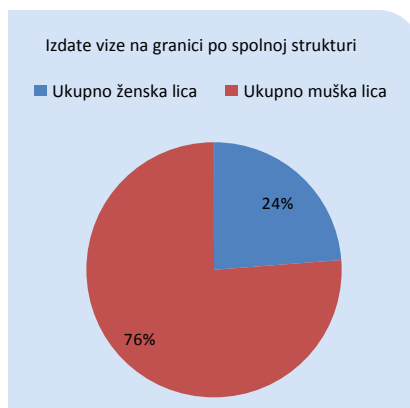
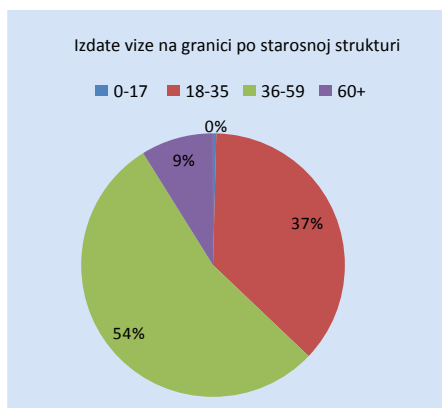
**Grafički prikazi ukupnog broja viza koje su izdate na granici za 2010. godinu po starosnoj i spolnoj strukturi**



**Tabela 6. Struktura viza koje su izdate na granici po dobi i spolu, razvrstane po državljanstvima, za 2011. g.**

	Ukrajina	Bjelorusija	Palestina	Kirgistan	Armenija	Ostale države (od ukupno 44)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	5	2	0	1	2	12	22
36-59	2	3	0	7	0	21	33
60+	0	1	0	0	0	3	4
<b>Ukupno ženska lica</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>36</b>	<b>59</b>
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	12	10	4	3	2	38	69
36-59	24	7	11	1	4	54	101
60+	2	0	3	0	1	12	18
<b>Ukupno muška lica</b>	<b>38</b>	<b>17</b>	<b>18</b>	<b>4</b>	<b>7</b>	<b>105</b>	<b>189</b>
<b>Sveukupno po državljanstvu</b>	<b>45</b>	<b>23</b>	<b>18</b>	<b>12</b>	<b>9</b>	<b>141</b>	<b>248</b>

Grafički prikazi ukupnog broja viza koje su izdate na granici za 2011. godinu po starosnoj i spolnoj strukturi



## 2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

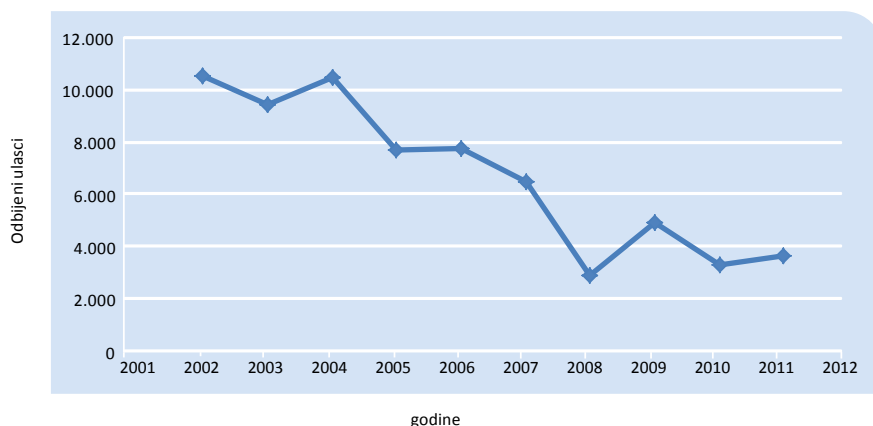
### 2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u BiH prema članu 19. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2002. do 2011. godine

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Odbijeni ulasci	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2002. do 2011. godine



Ako analiziramo podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu možemo uočiti se da je od 2004. godine, kada je zabilježen značajan rast, konstantan opadajući trend ovih parametara. Izraziti rast u 2004. godini, ali i pad u 2005. godini

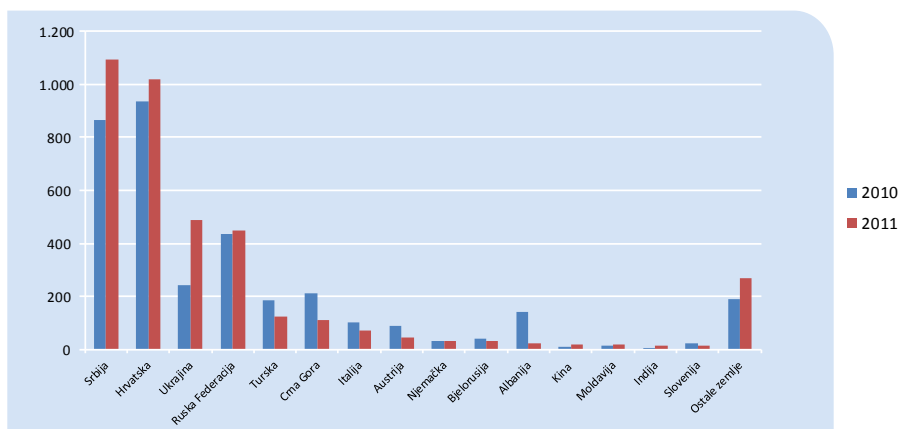
je, između ostalog, i posljedica situacije u kojoj je Evropska unija 1. maja 2004. godine proširena s 10 novih zemalja, ali da su vize za devet zemalja čijim državljanima je bila potrebna viza za ulazak u BiH ukinute tek u 2005. godini (21. juli 2005. godine). Tokom 2008. godine broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu. U 2011. godini je došlo do porasta broja odbijenih ulazaka za 8,99% i njihov broj je iznosio 3.830.

S ciljem da se definiše aktuelno stanje u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2010. i 2011. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja kojima se odbija ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

**Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama**

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Srbija	864	1.094	26,62%
2.	Hrvatska	935	1.019	8,98%
3.	Ukrajina	242	487	101,24%
4.	Ruska Fed.	434	449	3,46%
5.	Turska	184	126	-31,52%
6.	Crna Gora	213	111	-47,89%
7.	Italija	101	71	-29,70%
8.	Austrija	87	45	-48,28%
9.	Njemačka	34	33	-2,94%
10.	Bjelorusija	41	32	-21,95%
11.	Albanija	143	23	-83,92%
12.	Kina	9	21	133,33%
13.	Moldavija	15	20	33,33%
14.	Indija	2	15	650,00%
15.	Slovenija	23	14	-39,13%
16.	Ostale zemlje	188	270	43,62%
<b>Ukupno</b>		<b>3.514</b>	<b>3.830</b>	<b>8,99%</b>

**Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama**

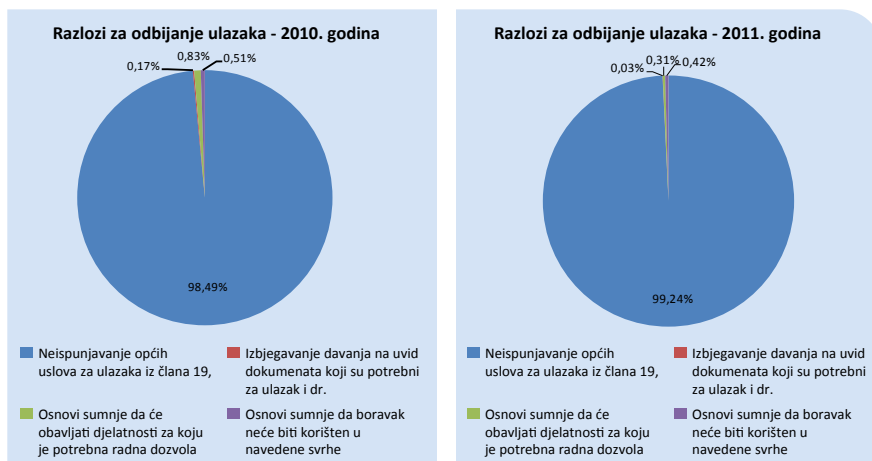


Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH odnosi se na susjedne države: državljane Srbije, uključujući i osobe porijeklom s Kosova (1.094), Hrvatske (1.019) i Crne Gore (111) što iznosi 58,07% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Od prezentovanog broja odbijenih ulazaka u

BiH državljanima Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 150 za 2010. godinu i 200 za 2011. godinu. Neophodno je napomenuti da u 2011. godini dolazi da značajnog pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Albanije (83,92% zbog ukidanja viznog režima), Makedonije (57,14%), Austrije (48,28%), Crne Gore (47,89%), Slovenije (39,13%), Turske (31,52%) i Italije (29,70%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Ukrajine (101,24%) i Srbije (uključujući i UNMIK putne isprave, 26,62%). Tokom 2011. godine odbijen je ulazak u BiH za 3.830 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 3.680, a na međunarodnim aerodromima 150. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave (44%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (26%); maloljetnici bez pratnje ili zakonskog zastupnika ili bez potpisane i ovjerene punomoći (14%), neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (5%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (4%); namjerno davanje pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH (6%) i ostali razlozi (1%).<sup>6</sup>

Prema informacijama Granične policije BiH, „većina odbijenih prelazaka državne granice na međunarodnim aerodromima je zbog namjernog davanja pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH, dok je na ostalim graničnim prijelazima u najvećem broju slučajeva razlog neposjedovanje važeće putne isprave i neposjedovanje vize.“<sup>7</sup>

#### Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2010. i 2011. godini

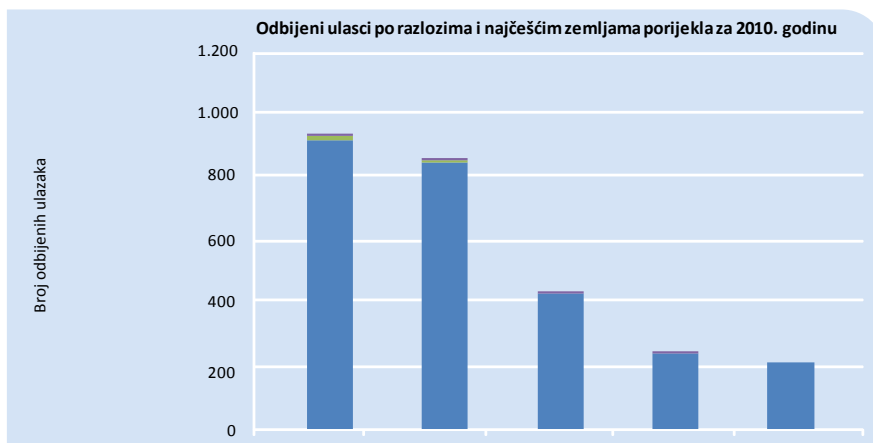


6 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 6.

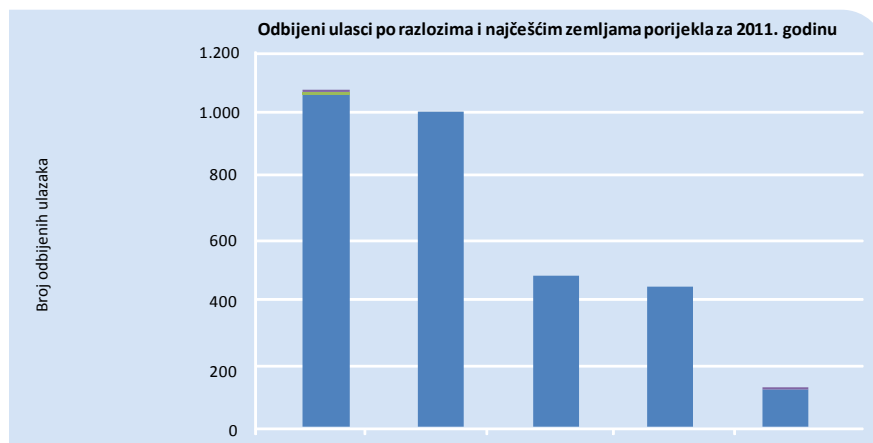
7 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 7.



## Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2010. i 2011. godinu



Razlog odbijanja	Hrvatska	Srbija	Ruska Federacija	Ukrajina	Crna Gora
Osnovi sumnje da boravak neće biti korišten u navedene svrhe	3	4	1	1	0
Osnovi sumnje da će obavljati djelatnost za koje je potrebna radna dozvola	10	7	0	0	0
Izbjegavanje granične kontrole	1	4	1	0	0
Neispunjavanje uslova za ulazak	921	849	432	241	213



Razlog odbijanja	Srbija	Hrvatska	Ukrajina	Ruska Federacija	Turska
Osnovi sumnje da boravak neće biti korišten u navedene svrhe	8	0	0	0	0
Osnovi sumnje da će obavljati djelatnost za koje je potrebna radna dozvola	8	0	0	0	0
Izbjegavanje granične kontrole	1	0	0	0	0
Neispunjavanje uslova za ulazak	1.077	1.019	487	449	118

## 2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

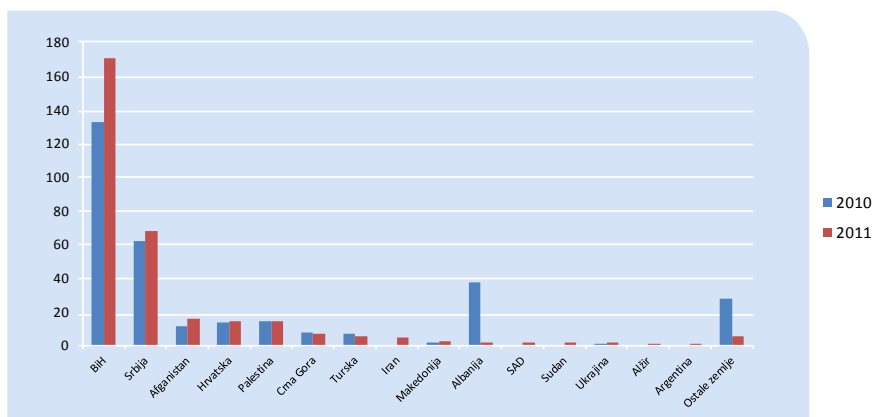
Nezakonit prelazak granice podrazumijeva lica otkrivena u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prijelazu ili izvan graničnog prijelaza, a navedena lica mogu biti državljani BiH, stranci ili lica bez državljanstva.

Tokom 2010. godine otkrivena su ukupno 322 lica u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2011. godine zabilježen je skoro identičan broj kao u prethodnoj godini i iznosio je 324 lica.

**Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2010. i 2011. godini razvrstani po državljanstvima**

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	BiH	134	172	28,36%
2.	Srbija	63	69	9,52%
3.	Afganistan	12	16	33,33%
4.	Hrvatska	14	15	7,14%
5.	Palestina	15	15	0,00%
6.	Crna Gora	8	7	-12,50%
7.	Turska	7	6	-14,29%
8.	Iran	-	5	-
9.	Makedonija	2	3	50,00%
10.	Albanija	38	2	-94,74%
11.	SAD	-	2	-
12.	Sudan	-	2	-
13.	Ukrajina	1	2	100,00%
14.	Alžir	-	1	-
15.	Argentina	-	1	-
16.	Ostale zemlje	28	6	-78,57%
<b>Ukupno</b>		<b>322</b>	<b>324</b>	<b>0,62%</b>

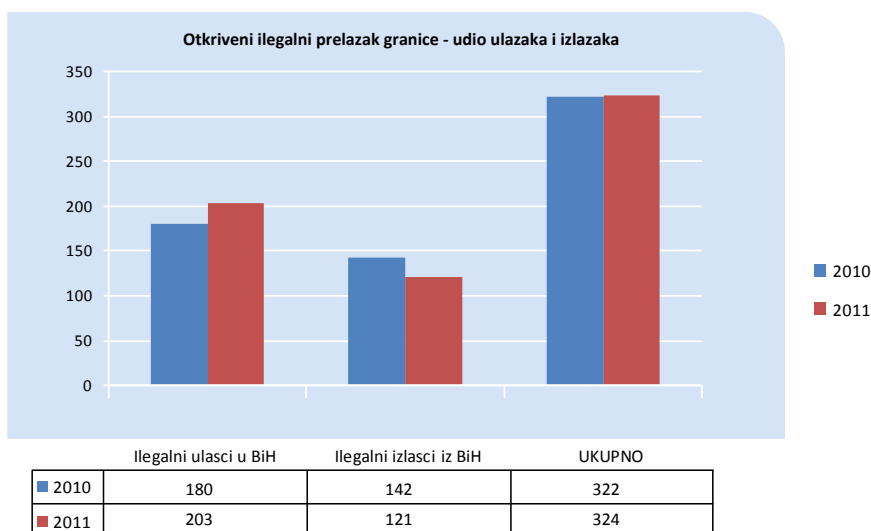
**Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama**



Prema raspoloživim podacima, najveći broj otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosi na državljane BiH. Što se tiče stranaca, najveći broj je državljana susjednih zemalja, te Afganistana i Palestine. Od prezentovanog broja otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 15 za 2010. godinu i 18 za 2011. godinu. Ako analiziramo raspoložive podatke uočit ćemo da se

53,09% ukupno otkrivenih nezakonitih prelazaka u 2011. godini odnosi na državljane BiH i navedeni procenat je povećan u odnosu na 2010. godinu kada je iznosio 41,61%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Albanije (94,74%). Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2011. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 70 (na ulazu 31 + na izlazu 39) lica u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 254 (na ulazu 172 + na izlazu 82) lica“,<sup>8</sup> dok je tokom 2010. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovane su 93 (na ulazu 36 + na izlazu 57) osobe u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 229 (na ulazu 144 + na izlazu 85) osoba“.<sup>9</sup> Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prijelaza.

#### Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice



U 2010. godini, ilegalni izlasci su činili oko 44% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (322), dok je ovaj procenat u 2011. godini iznosio 37,35% (324).

Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da je veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlaza) registrovan van samih graničnih prijelaza. Međutim, zabilježen je i određeni broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima zbog korištenja tuđe i falsifikovane putne isprave.

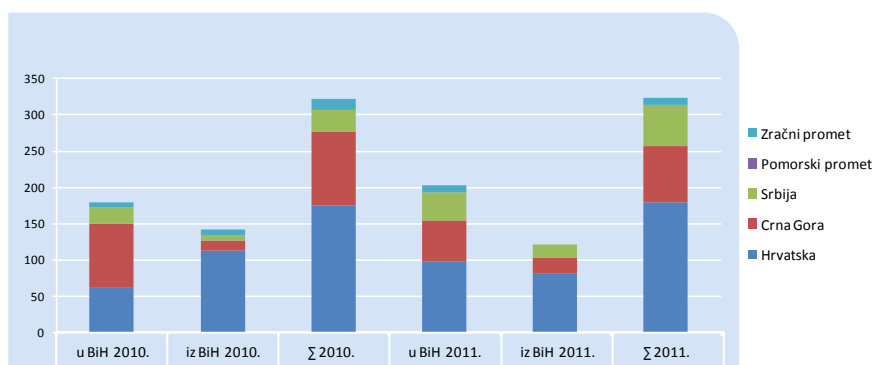
8 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 10.

9 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu“, Sarajevo, januar 2011. godine, str. 8.

Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2010. i 2011. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2010. u BiH	2010. iz BiH	2010. Σ	2011. u BiH	2011. iz BiH	2011. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	62	113	175	98	81	179	58,06	-28,32	2,86
Crna Gora	88	14	102	56	22	78	-36,36	57,14	-23,53
Srbija	23	7	30	39	18	57	69,56	157,14	86,67
Pomorski pro.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	7	8	15	10	0	10	42,86	-100,00	-33,33
<b>Ukupno</b>	<b>180</b>	<b>142</b>	<b>322</b>	<b>203</b>	<b>121</b>	<b>324</b>	<b>12,78</b>	<b>-14,79</b>	<b>0,62</b>

Grafčki prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2010. i 2011. godini razvrstan po vrsti granice



Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da je na kopnenoj granici u 2011. godini otkriveno 314 osoba, što je povećanje za 2,28% u odnosu na 2010. godinu kad je na istoj granici otkriveno 307 nezakonitih prelazaka. Također, uočeno je da se smanjuje broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima, tako da je u 2011. godini otkriveno 10 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2010. godini taj broj je iznosio 15 osoba.

Za analizu je karakteristična državna granica s Republikom Hrvatskom na koju se odnosi 55,25% od svih ilegalnih prelazaka državne granice u prošloj godini. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 66,94% svih osoba otkrivenih prilikom pokušaja ilegalnog izlaska preko državne granice, što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice. Na ovoj granici je očigledan i najveći broj otkrivenih nezakonitih ulazaka u BiH i iznosi 48,28% svih osoba evidentiranih prilikom pokušaja ilegalnog ulaska preko državne granice.

Prezentovani pokazatelji, kao i njihova komparativna analiza, ukazuju na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprotstavljanju ilegalnim migracijama.

### 3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili uz pomoć zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. O zahtjevu za odobrenje boravka i o zahtjevu za produženje boravka odlučuje rješenjem Služba za poslove sa strancima. Rješenje o odobrenju boravka izvršava se unošenjem naljepnice odobrenja boravka strancu u važeći pasoš. Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeći pasoš stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u periodu važenja odobrenja boravka.

#### 3.1. Privremeni boravak

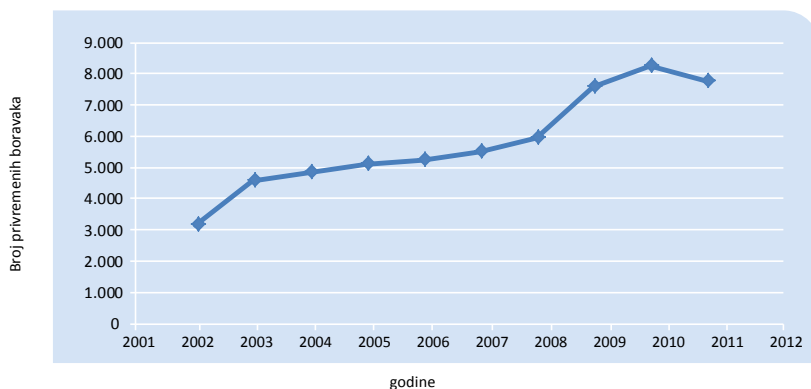
Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

U skladu sa Zakonom, koji je stupio na snagu u maju 2008. godine, odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, naučnoistraživački, umjetnički ili sportski rad ili rad konsultanata, rad ključnog osoblja unutar fizičkog ili pravnog lica, rad po osnovu izdane radne dozvole, u svrhu privatnog preduzetništva, volonterskog rada, radi realizacije projekta značajnog za BiH, radi vjerskih aktivnosti, liječenja, iz humanitarnih razloga, te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom sporazumu čija je BiH ugovorna strana. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ukoliko postoji efektivna veza stranca s BiH.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2002. do 2011. godine

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Privremeni boravak	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661

## Grafčki prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2002. do 2011. godine



Izrazit trend rasta broja dozvola koje su izdate za privremeni boravak je vidljiv u periodu od 2002. do 2003. godine, što smatramo da je posljedica donošenja novog zakona, koji je oblasti imigracije i azila prišao na mnogo konkretniji i kvalitetniji način od onog u prethodnom zakonu. Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2003. do 2010. godine može se uočiti kontinuirani rast s ujednačenim intenzitetom, što dovodi do zaključka da je u ovom periodu oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa. Ako uporedimo 2011. godinu sa 2010. godinom, može se uočiti blagi trend smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%.

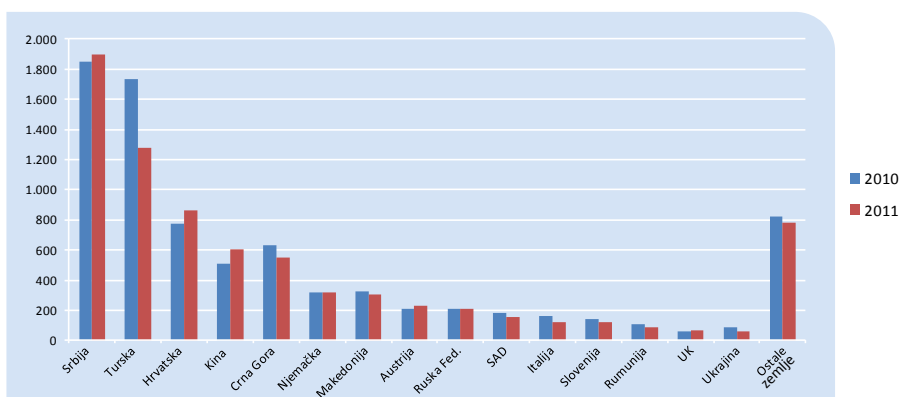
Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 1.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko distrikta, i bio je evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, s operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

S ciljem da se definiše aktualno stanje u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2010. i 2011. godine.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Srbija	1.849	1.896	2,54%
2.	Turska	1.735	1.281	-26,17%
3.	Hrvatska	775	866	11,74%
4.	Kina	511	607	18,79%
5.	Crna Gora	629	552	-12,24%
6.	Njemačka	319	320	0,31%
7.	Makedonija	326	308	-5,52%
8.	Austrija	211	228	8,06%
9.	Ruska Fed.	213	207	-2,82%
10.	SAD	180	155	-13,89%
11.	Italija	162	120	-25,93%
12.	Slovenija	141	119	-15,60%
13.	Rumunija	107	91	-14,95%
14.	UK	64	69	7,81%
15.	Ukrajina	89	62	-30,34%
16.	Druge zemlje	820	780	-4,88%
<b>Ukupno</b>		<b>8.131</b>	<b>7.661</b>	<b>-5,78%</b>

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama



Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 5,78%.

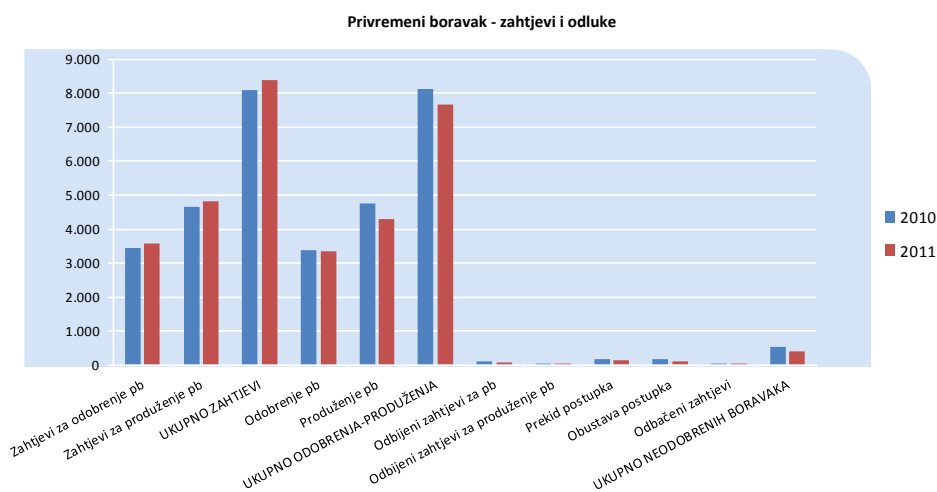
Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2011. godini najveći broj se odnosi na državljane Srbije (1.896), Turske (1.281), Hrvatske (866), Kine (607) i Crne Gore (552).

Analizirajući uporedne prezentovane podatke, može se uočiti da se u 2011. godini u ukupnom broju izdatih boravišnih dozvola najveći broj odnosi na boravišne dozvole za privremeni boravak za državljane Srbije i Turske, a procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja privremenih boravaka za državljane Ukrajine, Turske, Italije, Slovenije, Rumunije, SAD-a i Crne Gore, te da su povećani privremeni boravci za državljane Kine, Hrvatske i Srbije.

Može se primijetiti kontinuitet u šest najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Srbija, uključujući Kosovo/ UNSCR 1244, Turska, Hrvatska, Kina i Crna Gora. Ovih pet država porijekla obuhvata oko 68% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2010. i 2011. godine.

U 2011. godini ukupno je podneseno 3.573 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 4.805 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 8.378 zahtjeva, a što je povećanje od 3,64% u odnosu na 2010. godinu kada je ukupno podneseno 8.084 zahtjeva i to: 3.438 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 4.646 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

**Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2010. i 2011. godini (odobrenje novog i produženje)**

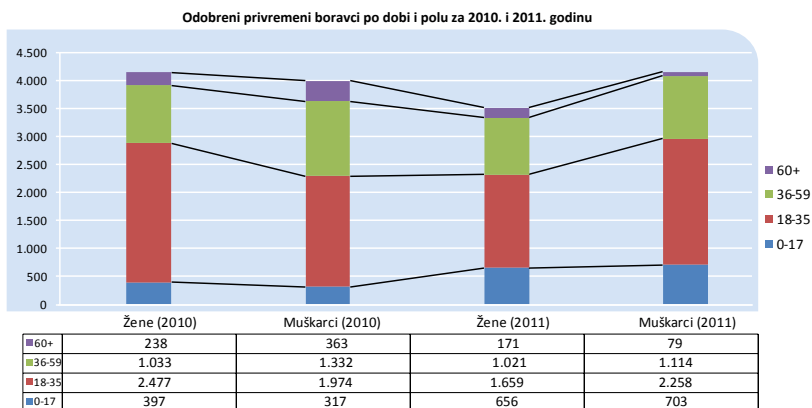


Rješavajući o zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2011. godini ukupno je odobreno-produženo 7.661 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.355 i produžen privremeni boravak u 4.306 slučajeva, što je umanjeno od 5,78% u odnosu na 2010. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 8.131 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.383 i produžen privremeni boravak u 4.748 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima, iznosi 91,44% u 2011. godini.

S ciljem da se definiše profil stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2011. godini prezentujemo spolnu i starosnu strukturu iz koje se može uočiti da je bilo više žena nego muškaraca samo u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 171, a muškaraca 79), dok je više muškaraca bilo u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 1.114, a žena 1.021), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 2.258, a žena 1.659) i u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 703, a žena 656). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 4.154 ili 54,22% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 3.507 ili 48,78% su privremeni boravci izdati ženama.





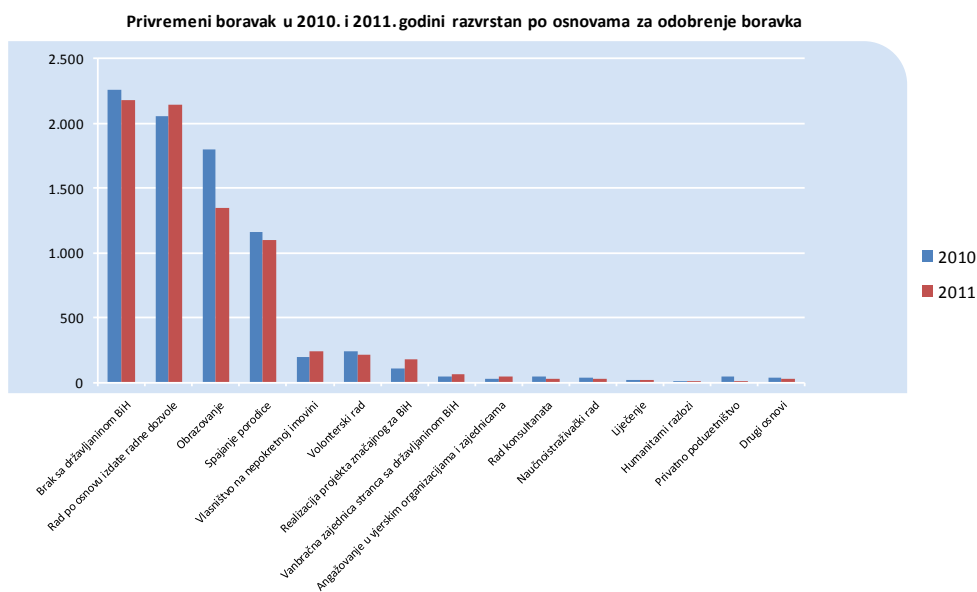
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2011. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu braka sa državljaninom BiH (2.177), zatim po broju izdatih radnih dozvola (2.144), obrazovanja (1.351) i spajanja porodice (1.099), što ukupno predstavlja 88,38% svih privremenih boravaka. S ciljem da se definišu aktuelna kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH, dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2010. i 2011. godinu, s posebnim akcentom na 2011. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

**Tabela 13. Privremeni boravak u 2010. i 2011. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka**

Osnovi boravka	2010.	% u $\Sigma$ 2010	2011.	% u $\Sigma$ 2011	% 2011/2010.
Brak s državljaninom BiH	2.260	27,79%	2.177	28,42%	-3,67%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.061	25,35%	2.144	27,99%	4,03%
Obrazovanje	1.799	22,13%	1.351	17,63%	-24,90%
Spajanje porodice	1.163	14,30%	1.099	14,35%	-5,50%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	195	2,40%	240	3,13%	23,08%
Volonterski rad	245	3,01%	218	2,85%	-11,02%
Realizacija projekta značajnog za BiH	111	1,37%	184	2,40%	65,77%
Vanbračna zajednica stranca s državljaninom BiH	46	0,57%	67	0,87%	45,65%
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	31	0,38%	45	0,59%	45,16%
Rad konsultanata	47	0,58%	34	0,44%	-27,66%
Naučnoistraživački rad	41	0,50%	31	0,40%	-24,39%
Liječenje	26	0,32%	20	0,26%	-23,08%
Humanitarni razlozi	16	0,20%	16	0,21%	0,00%
Privatno preduzetništvo	52	0,64%	2	0,03%	-96,15%
Drugi osnovi	38	0,47%	33	0,43%	-13,16%
<b>Ukupno</b>	<b>8.131</b>	<b>100,00%</b>	<b>7.661</b>	<b>100,00%</b>	<b>-5,78%</b>

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2011. godini strancima odobren je na osnovu: vlasništva na nepokretnoj imovini (240), volonterskog rada (218), realizacije projekta značajnog za BiH (184), vanbračne zajednice stranca s državljaninom BiH (67), angažovanja u vjerskim organizacijama i zajednicama (45), rada konsultanata (34), naučnoistraživačkog rada (31), liječenja (20), humanitarnih razloga (16), privatnog preduzetništva (2) i po drugim osnovama (33).

#### Grafički prikaz privremenih boravaka u 2010. i 2011. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka



S obzirom da se u periodu od 2002. do 2010. godine može uočiti konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, što ukazuje da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana, a da je u 2011. godini došlo do promjene rastućeg trenda gdje se može uočiti blagi pad od 5,78%, navest ćemo da je taj pad prouzrokovan smanjenjem broja izdatih dozvola za privremeni boravak po osnovu obrazovanja, spajanja porodice, braka s državljaninom BiH, kao i privatnog preduzetništva. Značajno je napomenuti da je ipak u prošloj godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, realizacije projekata značajnih za BiH, kao i rada po osnovu izdate radne dozvole. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu posjedovanja nekretnine, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2011. godini iznosi samo 3,13% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzmu u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kada stranac, pored ispunjavanja opštih uslova, za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nad nepokretnom imovinom, dokaz o posjedovanju efektivne veze s BiH, te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbijeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu braka s državljanima BiH, koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2011. godini iznose 28,42%,

kao i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice koji iznosi 14,35% ukupno odobrenih privremenih boravaka u 2011. godini.

Statistički podaci iz 2011. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom na osnovu braka s državljanima BiH, rada po osnovu izdate radne dozvole, po osnovu obrazovanja i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

**Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2011. godini po državama**

OSNOV BORAVKA	Srbija	Turska	Hrvatska	Kina	Crna Gora	Ostale države	UKUPNO
Brak s državljaninom BiH	555	41	446	3	329	803	2.177
Rad po osnovu izdate radne dozvole	667	253	165	418	60	581	2.144
Obrazovanje	350	752	108	-	52	89	1.351
Spajanje porodice	206	203	33	186	91	380	1.099
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	43	4	45	-	11	137	240
Volonterski rad	8	12	6	-	2	190	218
Realizacija projekta značajnog za BiH	15	7	20	-	2	140	184
Vanbračna zajednica stranca s državljaninom BiH	18	1	9	-	3	36	67
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	5	-	14	-	-	26	45
Rad konsultanata	9	2	4	-	1	18	34
Naučnoistraživački rad	6	-	-	-	-	25	31
Liječenje	9	-	5	-	1	5	20
Humanitarni razlozi	4	-	6	-	-	6	16
Privatno preduzetništvo	-	1	-	-	-	1	2
Drugi osnovi	1	5	5	-	-	22	33
<b>UKUPNO</b>	<b>1.896</b>	<b>1.281</b>	<b>866</b>	<b>607</b>	<b>552</b>	<b>2.459</b>	<b>7.661</b>

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se može primijetiti i veliki broj boravaka na osnovu izdatih radnih dozvola i spajanja porodice. Državljanima Kine najčešće imaju privremeni boravak po osnovu izdate radne dozvole i spajanja porodice.

### 3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: ako na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriji BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, ako raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, te ako ima obezbijeden odgovarajući smještaj i obezbijedeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2002. do 2011. godine

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Stalni boravak	309	439	178	196	153	136	215	359	315	308

Grafčki prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2002. do 2011. godine



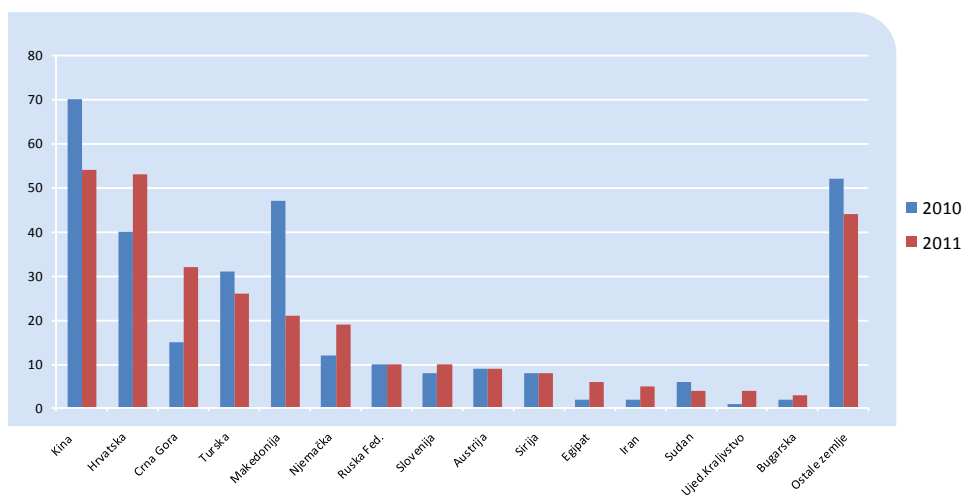
Izrazit trend rasta izdatih dozvola za stalni boravak je vidljiv u periodu od 2002. do 2003. godine što smatramo da je posljedica donošenja novog zakona u ovoj oblasti (Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu u 2003. godini) koji je oblast imigracije i azila propisao na mnogo konkretniji i kvalitetniji način u odnosu na prethodni zakon. Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Međutim, dok se kod dozvola za privremeni boravak od 2003. do 2008. godine može uočiti kontinuirani rast s ujednačenim intenzitetom, dozvole za stalni boravak imaju izrazito opadajući trend u periodu od 2003. do 2004. godine. Analizom je utvrđeno da je navedeni opadajući trend u ovom periodu posljedica izmjene pravne regulative. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu, koji je donesen u 2003. godini, propisao je da je za podnošenje zahtjeva za stalni boravak, pored drugih uslova, potrebno da stranac na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriji BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, a prethodno važeći Zakon o imigraciji i azilu BiH propisivao je da taj period može biti kraći ako zahtjev podnese član porodice državljanina BiH uz ograničenje da bračni drug državljanina BiH podliježe periodu čekanja od godinu dana nakon datuma sklapanja braka. Također, prethodno važećim zakonom je bilo propisano da se članovima uže porodice stranca boravak odobrava u istom periodu za vrijeme kojeg boravi stranac s kojim se spajaju. Od 2008. godine može se uočiti trend rasta odobrenja stalnih boravaka stranaca u BiH koji se nastavlja i u 2009. godini, s tim da je u 2010. godini došlo do blagog pada broja stalnih boravaka za 12,26%, koji je nastavljen i u 2011. godini za dodatnih 2,22%.

S ciljem da se definiše aktuelno stanje u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2010. i 2011. godine.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Kina	70	54	-22,86%
2.	Hrvatska	40	53	32,50%
3.	Crna Gora	15	32	113,33%
4.	Turska	31	26	-16,13%
5.	Makedonija	47	21	-55,32%
6.	Njemačka	12	19	58,33%
7.	Ruska Fed.	10	10	0,00%
8.	Slovenija	8	10	25,00%
9.	Austrija	9	9	0,00%
10.	Sirija	8	8	0,00%
11.	Egipat	2	6	200,00%
12.	Iran	2	5	150,00%
13.	Sudan	6	4	-33,33%
14.	UK	1	4	300,00%
15.	Bugarska	2	3	50,00%
16.	Ostale zemlje	52	44	-15,38%
<b>Ukupno</b>		<b>315</b>	<b>308</b>	<b>-2,22%</b>

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2010. i 2011. godini razvrstan po državama



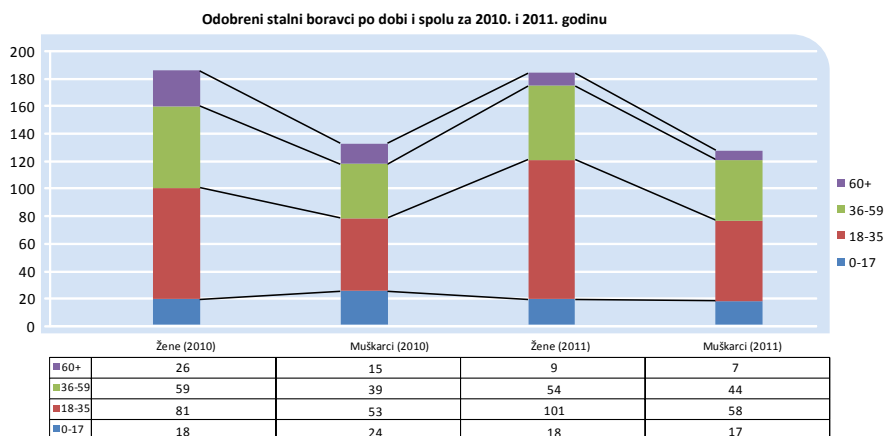
Broj odobrenih stalnih boravaka strancima u BiH u 2011. godini se smanjio za 2,22% u odnosu na prethodnu godinu.

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2010. i 2011. godini su bile Kina, Hrvatska, Crna Gora, Turska, Makedonija i Njemačka.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2011. godinu, „analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem

u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali<sup>10</sup>.

S ciljem da se definiše profil stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2011. godini prezentujemo spolnu i starosnu strukturu iz koje se može uočiti da je bilo neznatno više žena nego muškaraca u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 9, a muškaraca 7), više ih je u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 54, a muškaraca 44), a u starosnoj dobi od 18 do 35 godina znatno je veći broj više žena nego muškaraca (žena 101, a muškaraca 58), dok je dobi od 0 do 17 godina skoro identičan broj žena i muškaraca (žena 18, a muškaraca 17). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2011. godini, 182 ili 59,09% su stalni boravci izdati ženama, a 126 ili 40,91% su stalni boravci izdati muškarcima, što je odnos skoro identičan onom u 2010. godini.



#### 4. Ilegalne migracije i mjere koje su preduzete prema strancima

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2011. godinu, ova Služba je vršila inspeksijske kontrole boravka stranaca nad fizičkim i pravnim licima koji pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljanji, kontrole adresa stanovanja i promjene adresa.<sup>11</sup> Ove kontrole su jedan od osnovnih načina na koje se otkrivaju ilegalni imigranti u BiH, te vode preduzimanju mjera prema strancima.

Mjere koje se preduzimaju prema strancima nakon što se otkrije njihov ilegalni boravak uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka s protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH.

10 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g“, Sarajevo, januar 2012, str. 19.

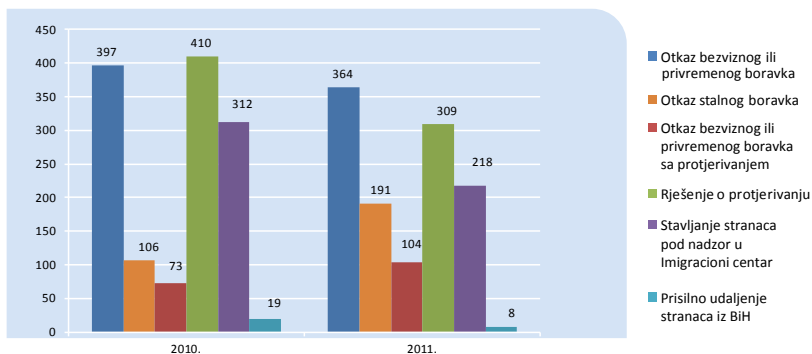
11 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g“. Sarajevo, januar 2011, str. 21.

Prezentujemo uporedne podatke mjera koje su preduzete prema stranim državljanima u 2010. i 2011. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su preduzete prema strancima u BiH.

**Tabela 17. Broj preduzetih mjera u 2010. i 2011. godini razvrstan prema vrstama mjera**

R.br.	Vrsta mjere	2010.	2011.	% (2011/2010)
1.	Rješenja o otkazu bezvznog ili privremenog boravka	397	364	-8,31
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	106	191	80,19
3.	Rješenja o otkazu bezvznog ili privremenog boravka s protjerivanjem	73	104	42,47
4.	Rješenja o protjerivanju	410	309	-24,63
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	312	218	-30,13
6.	Prisilno udaljavanje stranaca iz BiH	19	8	-57,89

**Grafički prikaz preduzetih mjera u 2010. i 2011. godini razvrstan po vrstama mjera**



Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu manji za 9,34%. Prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2010. godinu broj izrečenih mjera prema strancima u posljednje dvije godine je rezultat „kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanje i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na sprečavanju i suzbijanju ilegalnih migranata, kao i procesuiranje lica umiješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.“<sup>12</sup>

12 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g“, Sarajevo, januar 2011, str. 23.

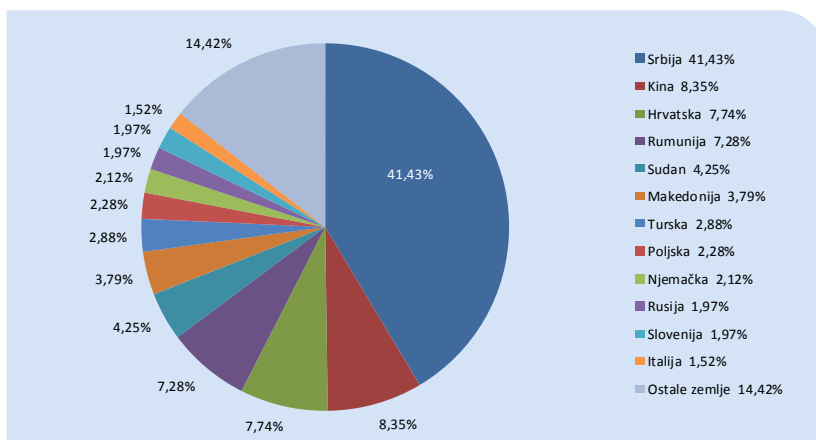
Također, prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2011. godinu, „većina nezakonitih migranata koja je pronađena na teritoriji BiH dolazi iz država visokog migracijskog rizika koji ranije nisu bili u većoj mjeri prisutni na teritoriji BiH, poput Palestine, Pakistana, Afganistana, Irana, Iraka, Alžira, Tunisa i Libije koji su se i tokom 2011. godine pokušavali neregularno prebaciti prema zemljama Zapadne Evrope. Ovi novi trendovi ilegalnih migracija zahtijevaju zajedničko djelovanje svih zemalja jugozapadnog Balkana kako bi se efikasnije suprotstavili ovim novim pojavama i doprinijeli da spriječimo ilegalne migracije prema EU“.<sup>13</sup>

#### 4.1. Otkaz boravka

Tokom 2010. godine otkazano je ukupno 503 boravka (397 bezviznih ili privremenih boravaka, te 106 stalnih boravaka).

Tokom 2011. godine otkazano je ukupno 555 boravka (364 bezviznih ili privremenih i 191 stalni boravak).

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2011. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Kine, Hrvatske i Rumunije. Općenito su najčešći razlozi za donošenje rješenja o otkazu boravka sljedeći: „stranac ne poštuje javni poredak BiH ili preuzima aktivnosti kojima narušava sigurnost BiH“, zatim „rad bez posjedovanja radne dozvole“ i „izmjene okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja boravka“.

13 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g“, Sarajevo, januar 2012, str. 21.



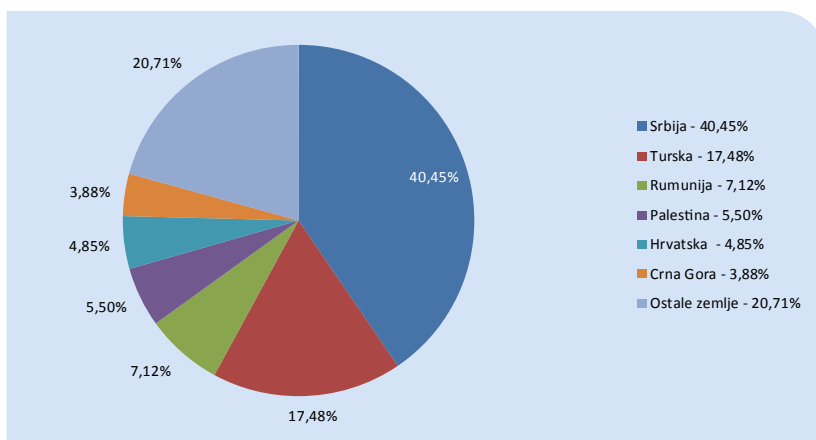
## 4.2. Rješenja o protjerivanju

Tokom 2010. godine doneseno je ukupno 410 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2011. godini iznosio 309, što predstavlja smanjenje od 24,63%.

Također, u 2011. godini su donesena 104 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2010. godini izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane zbog toga što su prekršili propise o prelasku državne granice, osobama prihvaćenim na osnovu Sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih razloga.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2011. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



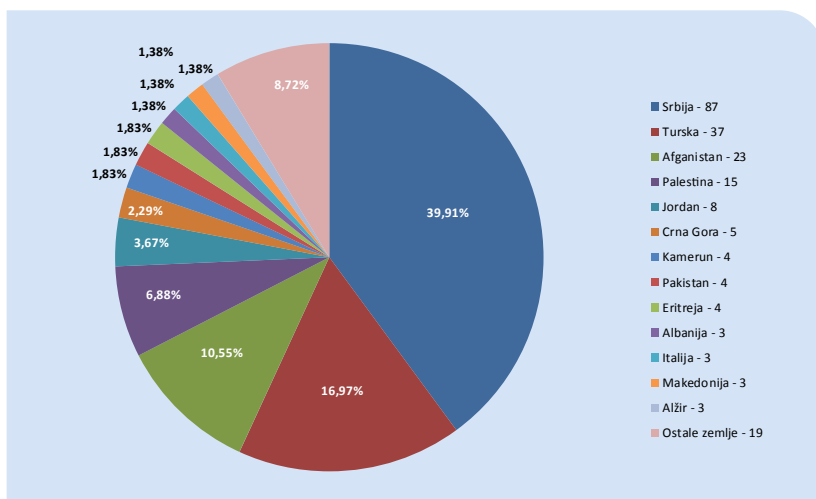
## 4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.6.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem progona stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljavanja da smjesti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno kada predstavlja prijetnju javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2010. godine, ukupno 312 stranaca je stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani Srbije, zatim Albanije, Turske, Afganistana i Hrvatske, dok je kod 13 stranaca utvrđivanje identiteta, odnosno državljanstva, u toku. Također, u 2010. godini su 42 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta.

Tokom 2011. godine ukupno je 218 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar, što predstavlja smanjenje od 30,13% u odnosu na prethodnu godinu. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani Srbije, zatim Turske, Afganistana i Palestine. Također, u 2011. godini su 48 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2011. godinu, razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima „od ukupnog broja korisnika koji su boravili u Centru, na osnovu Sporazuma o readmisiji u 2011. godini, u Imigracioni centar je smješteno 48 lica od čega troje maloljetne djece s roditeljima, dok je za jedno lice koje je prihvaćeno po osnovu readmisije određena mjera blažeg oblika nadzora koja je produžavana, a također je prihvaćeno i 17 lica iz kazneno-popravnih zavoda koji su nakon provedenih procedura i izvršenih provjera predati zemljama porijekla“.<sup>14</sup> Također, prema istom Izvještaju Službe za poslove sa strancima „ukupno je predato 220 lica, od čega je 87 lica vraćeno po AVR programu u saradnji sa IOM-om, 47 lica se vratilo dobrovoljno u zemlje porijekla, 62 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Savjeta ministara Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji druge države, 12 po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 6 po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o saradnji u predaji i prijehu osoba kod kojih je boravak protuzakonit,

14 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g.“ Sarajevo, januar 2012, str. 34.

jedno lice po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o prihvatu lica čiji je boravak nezakonit, te je izvršeno i 5 prisilnih udaljavanja“.<sup>15</sup>

#### 4.4. Prisilno udaljšavanje stranaca iz BiH

Udaljšavanje stranaca iz BiH je mjera koju preduzima SluŒba za poslove sa strancima u sluĉajevima kad je strancu doneseno rješenje kojim mu se nalaŒe da napusti BiH i ono je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne Œeli dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumijeva prisilno udaljšavanje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja SluŒbe za poslove sa strancima tokom 2010. godine prisilno je udaljšeno 19 stranca (12 stranca su prisilno udaljšili direktno Terenski centri SluŒbe za poslove sa strancima, a 7 stranaca je prisilno udaljšeno iz Imigracionog centra), a u 2011. godini 8 stranaca je prisilno udaljšeno iz BiH. Smanjenje realizacije ove mjere od 57,89% u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu je posljedica odluka stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH, ili ukoliko se nalaze u Imigracionom centru, uz pomoć IOM-a dobrovoljno napuste zemlju. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritetno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla, Œto je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljšavanje stranaca je lakše, brŒe i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, Œto podrazumijeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji s drŒavom u koju se stranac udaljšava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

### 5. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentuje podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- ◊ Dobrovoljni povratak drŒavljana BiH u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- ◊ Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom,
- ◊ Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

#### 5.1. Dobrovoljni povratak drŒavljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

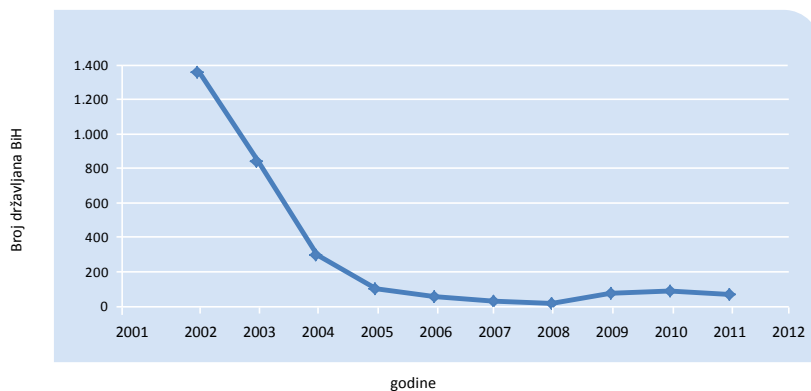
Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povrataka drŒavljana BiH iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

**Tabela 18. Ukupan broj bh. drŒavljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2002. do 2011. god.**

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	UKUPNO
Osobe	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87	71	2.924

<sup>15</sup> SluŒba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g.“, Sarajevo, januar 2012, str. 35.

## Grafčki prikaz broja vraćenih državljana BiH od 2002. do 2011. godine uz asistenciju IOM-a



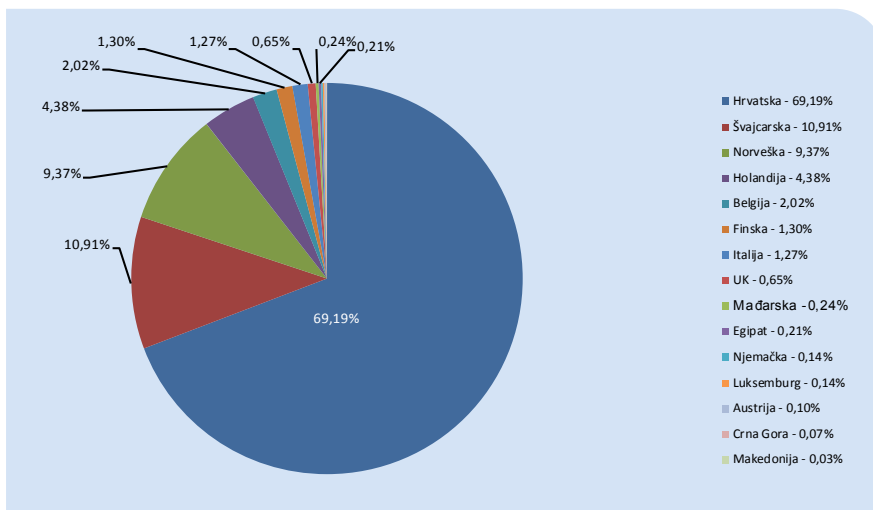
Po programima IOM-a u periodu od 2002. godine do 2011. godine dobrovoljno se vratilo 2.924 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2002. do 2008. godine može se uočiti stalan trend opadanja broja državljana BiH koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način. U 2009. i 2010. godini uočen je blagi porast broja vraćenih državljana BiH, da bi se u prošloj godini taj broj skoro izjednačio sa 2009. godinom. Zadnjih godina veoma mali broj državljana BiH se odlučuje za dobrovoljni povratak uz pomoć IOM-a, što može biti posljedica nedostatka finansijskih sredstava za navedene programe, ali i pokazatelj da su državljanima BiH riješili svoj status u zemljama domaćinima.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

Red. br.	DRŽAVA	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
1.	Hrvatska	1.244	591	185	-	1	-	2	-	-	-	2.023
2.	Švajcarska	1	12	35	57	27	15	7	56	76	33	319
3.	Norveška	50	139	41	18	1	12	4	1	1	7	274
4.	Holandija	12	79	25	8	4	-	-	-	-	-	128
5.	Belgija	16	9	4	-	2	1	-	5	2	20	59
6.	Finska	3	11	1	4	3	-	-	8	4	4	38
7.	Italija	24	3	1	6	2	-	1	-	-	-	37
8.	UK	-	-	3	6	9	-	1	-	-	-	19
9.	Mađarska	-	-	-	1	2	-	-	-	3	1	7
10.	Egipat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
11.	Njemačka	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
12.	Luksemburg	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4
13.	Austrija	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3
14.	Crna Gora	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
15.	Makedonija	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	<b>Ukupno</b>	<b>1.355</b>	<b>844</b>	<b>295</b>	<b>101</b>	<b>54</b>	<b>28</b>	<b>16</b>	<b>73</b>	<b>87</b>	<b>71</b>	<b>2.924</b>

Ako analiziramo podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2002. do 2011. godine, može se uočiti da je najveći broj povratka realizovan iz Hrvatske (69,19%), a zatim Švajcarske (10,91%), Norveške (9,37%), Holandije (4,38%), Belgije (2,02%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 4,13%. Najveći povratak državljana BiH u 2010. godini je bio iz Švajcarske.

**Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2002. do 2011. godine po zemljama iz kojih su se vratili**



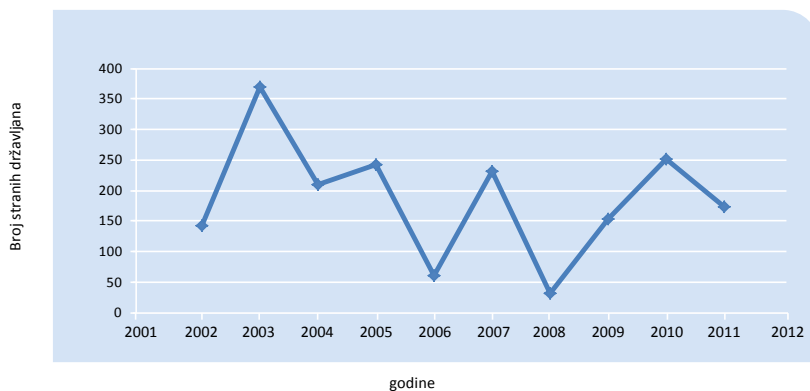
## 5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima u kojima se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kada stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kada stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak, može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

**Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2002. do 2011. god.**

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	UKUPNO
Osobe	141	374	211	244	58	233	28	153	254	173	1.869

## Grafčki prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2002. do 2011. godine



Po programima IOM-a u periodu od 2002. godine do 2011. godine dobrovoljno je vraćeno 1.869 stranih državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2003. godini kada je iz BiH u svoje zemlje vraćeno 374 stranaca. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2006. i 2008. godini. Navedeni pad u povratku zabilježen u 2006. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program i procedure njegove implementacije u tom periodu koje su podrazumijevale da se po AVR programu može vratiti stranac samo ako je dokazano da je pošao prema zemljama zapadne Evrope. Pad povratka u 2008. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%.

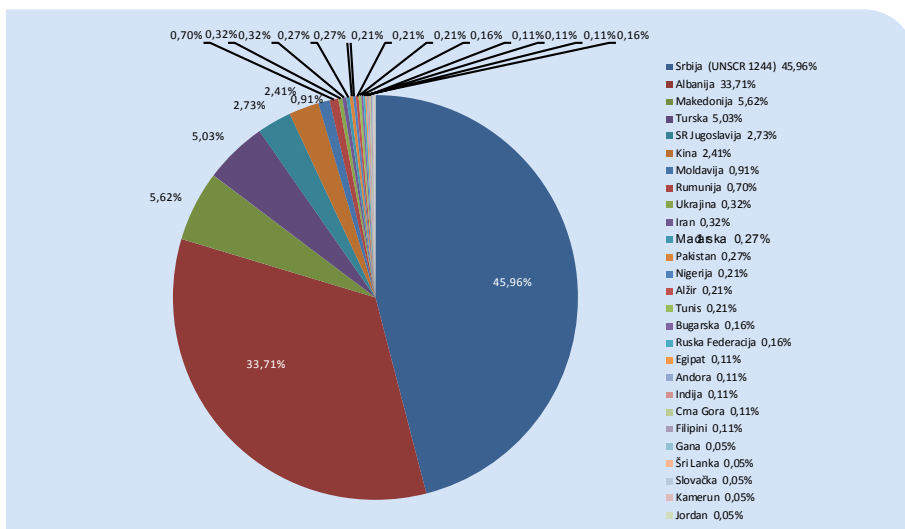
Kada se analizira kontinuitet povratka može se uočiti po godinama stalan povratak državljana Srbije porijeklom sa Kosova, Albanije i Makedonije, a potom slijede državljani Turske.

U 2011. godini 173 strana državljana dobrovoljno su se vratila iz BiH u zemlje porijekla, od toga 119 osoba muškog spola i 54 osobe ženskog spola. Najveći broj korisnika AVR programa bio je u dobi od 18 do 35 godina starosti. Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima, 87 stranaca koji su se vratili uz asistenciju IOM-a boravilo je u Imigracionom centru.

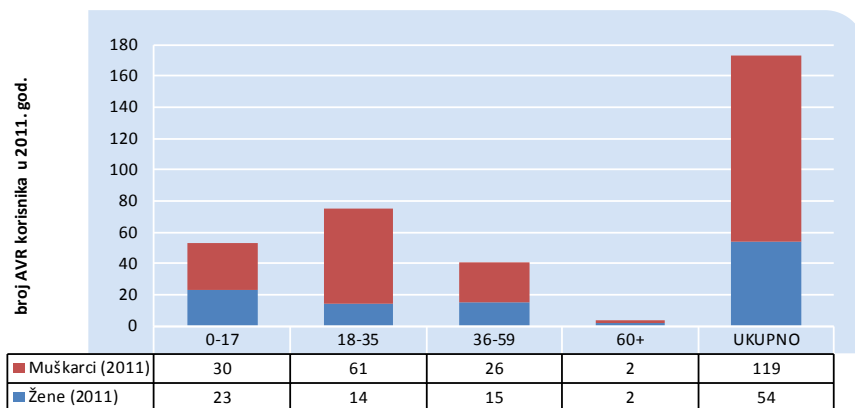
Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka

R. br.	DRŽAVA	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
1.	Srbija (UNSCR 1244)	52	204	62	91	36	70	9	68	132	135	859
2.	Albanija	31	59	106	125	15	136	18	52	84	4	630
3.	Makedonija	8	23	19	17	3	11	1	12	11	-	105
4.	Turska	14	8	5	5	2	13	-	10	14	23	94
5.	SR Jugoslavija	5	31	9	4	2	-	-	-	-	-	51
6.	Kina	-	36	6	-	-	-	-	1	2	-	45
7.	Moldavija	10	3	-	-	-	-	-	1	1	2	17
8.	Rumunija	6	1	3	-	-	-	-	3	-	-	13
9.	Ukrajina	3	-	1	-	-	-	-	-	2	-	6
10.	Iran	4	1	-	-	-	1	-	-	-	-	6
11.	Mađarska	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
12.	Pakistan	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5
13.	Nigerija	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	Alžir	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
15.	Tunis	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
16.	Bugarska	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
17.	Ruska Federacija	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3
18.	Egipat	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
19.	Andora	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
20.	Indija	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
21.	Crna Gora	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
22.	Filipini	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
23.	Gana	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
24.	Šri Lanka	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
25.	Slovačka	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
26.	Kamerun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
27.	Jordan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	<b>Ukupno</b>	<b>141</b>	<b>374</b>	<b>211</b>	<b>244</b>	<b>58</b>	<b>233</b>	<b>28</b>	<b>153</b>	<b>254</b>	<b>173</b>	<b>1.869</b>

## Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2002. do 2011. godine po zemljama u koje su vraćeni



## Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a u 2011. godini prema dobi i spolu



## 5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno s teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva, vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.



### 5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom

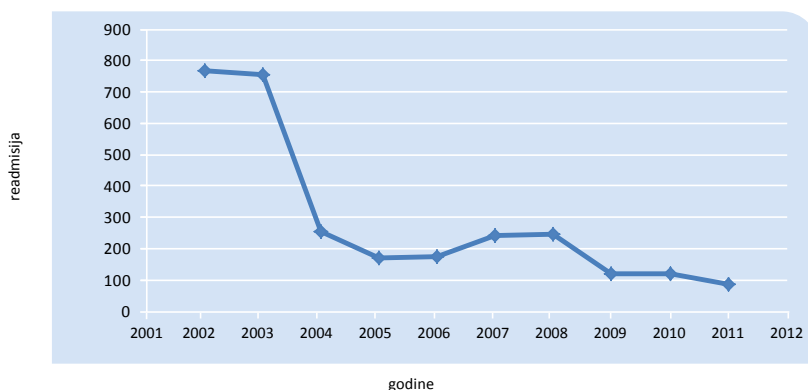
Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum s Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno s teritorije BiH otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji s Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli u Republiku Hrvatsku, odnosno krenuli prema zemljama zapadne Evrope. S ciljem da se prezentuju navedeni parametri, prema podacima Granične policije BiH, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu s Republikom Hrvatskom.

**Tabela 22. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom**

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Prihvat osoba u BiH	766	756	255	170	174	240	248	122	119	88

**Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu s Republikom Hrvatskom**



Ako analiziramo trend prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom može se uočiti značajan pad u periodu 2004. u odnosu na 2003. godinu što je posljedica naljepnica za vize i boravišne dozvole u maju 2002. godine. Uporednom analizom više pokazatelja u periodu 2002. do 2004. godine (od 2002. do 2003. godine značajan pad u broju viza koje su izdate kako u DKP-ima tako i na granici BiH, ali u istom periodu je došlo i do značajnog povećanja broja dozvola privremenog i stalnog boravka, te u periodu od 2003. do 2004. godine do značajnog pada prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s R. Hrvatskom) može se zaključiti da su nadležni organi BiH oblast imigracija stavili pod značajnu kontrolu i ostvarili zapažene rezultate.

Izveštaji Granične policije BiH su korišteni kao ključni izvor za sumarni pregled podataka za 2010. i 2011. godinu.

Granična policija BiH redovno izvještava o prihvatu osoba čiji je boravak protuzakonit ili su protuzakonito ušli u Hrvatsku preko teritorije BiH, po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom. Prema podacima iz 2010. godine, prihvaćeno je 295 osoba (119 stranih državljana i 176 državljana BiH), dok je BiH Hrvatskoj predala 12 osoba, od čega su 10 državljanjani Republike Hrvatske, jedan državljanin Kolumbije i jedno lice nepoznatog državljanstva.<sup>16</sup>

Broj prihvaćenih osoba u 2011. godini je povećan za 11,53%, na 329, od čega 88 stranih državljana i 241 državljanin BiH. Također je izvršena readmisija iz BiH 19 stranih državljana i to: devet državljana Hrvatske i jednog državljana Afganistana u Hrvatsku, te predaja dva državljana Rumunije i po jednog državljana Češke, Austrije, Slovačke, Slovenije, Tajlanda, Francuske i Italije preko Međunarodnog aerodroma Sarajevo.<sup>17</sup>

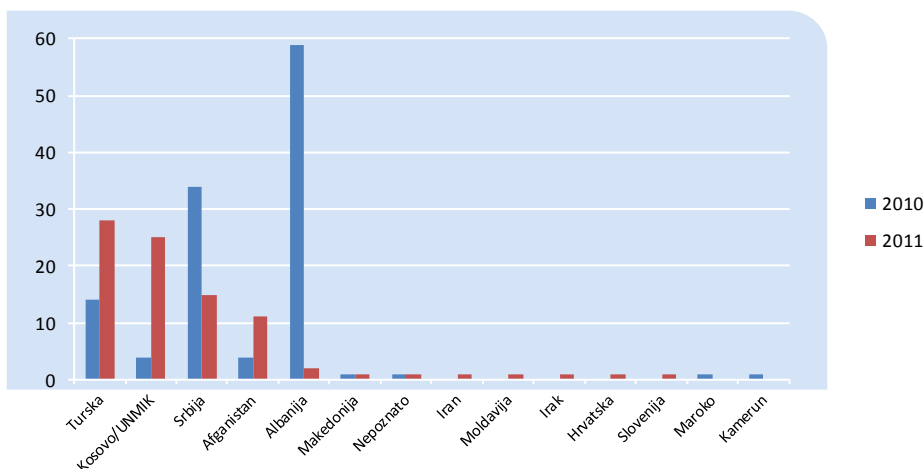
**Tabela 23. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom za 2010. i 2011. godinu**

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Turska	14	28	100,00%
2.	Kosovo/UNMIK	4	25	525,00%
3.	Srbija	34	15	-55,88%
4.	Afganistan	4	11	175,00%
5.	Albanija	59	2	-96,61%
6.	Makedonija	1	1	0,00%
7.	Nepoznato	1	1	0,00%

R. br.	Država	2010.	2011.	%
8.	Iran	-	1	-
9.	Moldavija	-	1	-
10.	Irak	-	1	-
11.	Hrvatska	-	1	-
12.	Slovenija	-	1	-
13.	Maroko	1	-	-100,00%
14.	Kamerun	1	-	-100,00%
<b>Ukupno</b>		<b>119</b>	<b>88</b>	<b>-26,05%</b>

**Grafički prikaz prihvata državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu s R. Hrvatskom za 2010. i 2011. godinu**



<sup>16</sup> Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu“, Sarajevo, januar 2011. godine, str. 8.

<sup>17</sup> Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 11.

Analizom podataka može se uočiti u 2011. godini značajno povećanje prihvata u BiH po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom državljana Turske, Kosova i Afganistana, ali i značajno smanjenje prihvata državljana Albanije i Srbije.

### 5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji

Po svim drugim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2011. godini obrađen je prihvat za 148 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH prihvat je odobren za 132 osobe koje su bile državljani BiH, a za 16 osoba je odbijen prihvat jer one nisu bile državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2010. i 2011. godini je realizovan po sporazumu o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Švajcarske (67,42%).

**Tabela 24. Prihvat državljana BiH u 2010. i 2011. godini po drugim sporazumima o readmisiji**

R. br.	Država	2010.	2011.
1.	Švajcarska	138	89
2.	Njemačka	28	18
3.	Austrija	10	15
4.	Slovenija	6	5
5.	Belgija	-	2
6.	Danska	3	1

R. br.	Država	2010.	2011.
7.	Holandija	2	1
8.	Mađarska	-	1
9.	Srbija	2	-
10.	Francuska	1	-
11.	Češka Republika	1	-
12.	Egipat	1	-
<b>Ukupno</b>		<b>192</b>	<b>132</b>

Analizirajući prezentovane podatke koji pokazuju da je po osnovu Sporazuma o readmisiji s Republikom Hrvatskom prihvaćen 241 državljanin BiH i da su po svim drugim sporazumima o readmisiji, u kojim je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju, prihvaćena 132 državljana BiH i podatak iz Izvještaja o radu Granične policije BiH za 2011. godinu da je tokom 2011. godine po sporazumima o readmisiji vraćeno 780 državljana BiH,<sup>18</sup> uočeno je da se značajan broj državljana BiH, njih 407, samoinicijativno vratilo u BiH, jer oni nisu najavljivani po procedurama koje su definisane sporazumima o readmisiji.

Po drugima sporazumima o readmisiji Služba za poslove sa strancima, koja je nadležna za prihvat državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva, u 2011. godini prihvatila je 48 osoba.

Što se tiče predaje lica po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 81 lice, od čega je 62 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji druge države, 12 lica po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, šest lica po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o saradnji u predaji i prihvatu osoba kod kojih je boravak protuzakonit i jedno lice po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o prihvatu lica čiji je boravak nezakonit.<sup>19</sup>

<sup>18</sup> Granična policija BiH. „Izvještaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 12.

<sup>19</sup> Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. godine“, Sarajevo, januar 2012, str. 35.

## 5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu proračunavamo posredstvom podataka koje vodi Granična policija BiH pod nazivom „deportacije“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila da napuste teritoriju BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla, te parametara vezanih za asistirani prisilni i dobrovoljni povratak.

Prema podacima Granične policije BiH, broj deportacija iz BiH je povećan za 56 lica ili 11,35% u 2011. godini u odnosu na prethodnu 2010. godinu.<sup>20</sup>

**Tabela 25. Broj deportovanih stranih državljana u 2010. i 2011. godini**

R. br.	Država	2010.	2011.	R. br.	Država	2010.	2011.
1.	Srbija (uk. Kosovo)	278	309	25.	Italija	0	2
2.	Turska	1	42	26.	Sudan	0	2
3.	Afganistan	13	30	27.	Dominikanska Rep.	0	1
4.	Rumunija	4	28	28.	Filipini	0	1
5.	Crna Gora	16	15	29.	Francuska	0	1
6.	Kina	2	14	30.	Indija	0	1
7.	Hrvatska	22	13	31.	Indonezija	0	1
8.	Jordan	0	8	32.	Irak	1	1
9.	Tunis	1	8	33.	Kolumbija	0	1
10.	Alžir	2	7	34.	Liban	0	1
11.	Izrael	0	6	35.	Njemačka	2	1
12.	Pakistan	0	6	36.	SAD	0	1
13.	Poljska	1	6	37.	Uganda	0	1
14.	Makedonija	11	5	38.	Australija	1	0
15.	Slovenija	1	5	39.	Austrija	2	0
16.	Albanija	100	4	40.	Bjelorusija	2	0
17.	Iran	0	4	41.	Libija	1	0
18.	Moldavija	0	4	42.	Mađarska	7	0
19.	Nigerija	0	4	43.	Maroko	1	0
20.	Ruska Feder.	3	4	44.	Norveška	1	0
21.	Egipat	0	3	45.	Sirija	1	0
22.	Kamerun	0	3	46.	Slovačka	2	0
23.	Palestina	16	3	47.	Somalija	1	0
24.	Ukrajina	0	3		<b>Ukupno</b>	<b>493</b>	<b>549</b>

<sup>20</sup> Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“, Sarajevo, januar 2012. godine, str. 11.

Evidentno je smanjenje broja deportovanih državljana Albanije (96%), što se može tumačiti ukidanjem viznog režima između BiH i Albanije i značajno povećanje broja deportovanih državljana Turske, Afganistana, Rumunije i Kine.

Prema podacima Granične policije BiH u 2011. godini registrovano je 549 „deportacija“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala osam prisilnih udaljavanja, po AVR programu dobrovoljno su vraćena 173 stranca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 368 stranca.

Prema podacima Granične policije BiH u 2010. godini registrovane su 493 „deportacije“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 19 prisilnih udaljeavanja, po AVR programu dobrovoljno je vraćeno 254 stranca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 220 stranca.

Prema prezentovanim podacima samostalni dobrovoljni povratak u zemlje porijekla stranaca, kojima je rješenjem Službe za poslove sa strancima izrečena mjera napuštanja teritorije BiH, povećan je u 2011. godini za 67,27% u odnosu na iste parametre u 2010. godini.

Realno je procjenjivati da je samostalni dobrovoljni povratak i veći jer postoji mogućnost da stranci koji mogu prelaziti granicu BiH s ličnom kartom pri napuštanju BiH ne prijave Graničnoj policiji BiH rješenje kojim im je naloženo da napuste teritoriju Bosne i Hercegovine.

## 6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH do 30.6.2004. godine zaprimao je i rješavao UNHCR, po procedurama UNHCR-a.

Kompletan postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, organi BiH su preuzeli 1.7.2004. godine i postupak provode po zakonodavstvu BiH. Prvostepeni organ je Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, a organ koji rješava po izjavljenim tužbama na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. U postupku po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) ispituje se i princip „zabrane vraćanja“, a odluke koje donese prvostepeni organ po zahtjevu za međunarodnu zaštitu mogu da budu:

- a) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja i strancu priznaje mu se izbjeglički status u BiH;
- b) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja, ne priznaje se izbjeglički status i priznaje se status supsidijarne zaštite;
- c) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se odbija, a strancu se određuje rok u kojem mora napustiti BiH;
- d) obustavlja se postupak po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu se određuje rok u kojem mora napustiti BiH; ili
- e) odbacuje se zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu se određuje rok u kojem mora napustiti BiH.

Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačke c) kojim se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija ili konačna odluka iz člana 116. tačke d) i

e) kojom se postupak za međunarodnu zaštitu obustavlja ili se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbacuje, ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja*, »non-refoulement«) Zakona, prelazi u nadležnost Službe za poslove sa strancima. U ovom slučaju strancu Služba za poslove sa strancima izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stava (1) tačke d) Zakona. Izuzetno, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba za poslove sa strancima će odrediti mjeru stavljanja pod nadzor u skladu s odredbama čl. 98. do 104. Zakona. Služba za poslove sa strancima će, u saradnji s Ministarstvom sigurnosti i drugim ministarstvima i Vijećem ministara, preduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi s rješavanjem konačnog statusa ovih stranaca.

S ciljem da se definiše trend u oblasti azila prezentujemo podatke o podnesenim zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) u periodu od 2002. godine do 2011. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su UNHCR-u od 2002. godine do 30.6.2004. godine, i u tom periodu azil u BiH zatražilo je 1.517 osoba. Sve zahtjeve koje je zaprimio UNHCR je i rješavao po procedurama UNHCR-a do 2006. godine. U periodu od 2002. do 2006. godine, u kojem je o zaprimljenim zahtjevima rješavao UNHCR-a, UNHCR je priznao izbjeglički status za 319 osoba (2002. – 88 osoba, 2003. – 20 osoba, 2004. - 41 osoba, 2005. – 163 osobe i 2006. – sedam osoba).<sup>21</sup>

Nadležni organi BiH su od 1.7.2004. godine do 31.12.2011. godine zaprimili 486 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil). Po osnovu 486 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.170 osoba. U navedenom periodu nadležni organi BiH odobrili su izbjeglički status za osam osoba.

U proteklom periodu UNHCR je realizovao i projekte preseljenja u treće zemlje, tako da je na kraju 2011. godine u BiH bilo 160 osoba s priznatim izbjegličkim statusom.<sup>22</sup>

U 2011. godini UNHCR je 18 osoba s izbjegličkim statusom porijeklom s Kosova preselio u Kanadu.<sup>23</sup>

U skladu sa prenosom nadležnosti, u 2004. godini međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražila 301 osoba, od toga UNHCR-u je podneseno zahtjeva za 203 osobe, a nadležnim organima BiH je podneseno zahtjeva za 98 osoba.

**Tabela 26. Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2002. do 2011. godine**

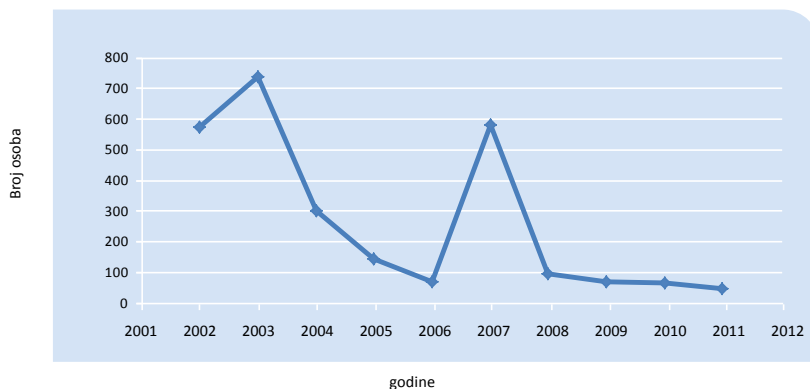
Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Broj osoba	575	739	301	146	69	581	95	71	64	46

21 UNHCR je priznao izbjeglički status u BiH za 390 osoba u periodu od 1999. godine do 30.6.2006. godine.

22 Od 160 osoba s priznatim izbjegličkim statusom koje imaju prebivalište na teritoriji BiH, UNHCR je priznao status za 156, a nadležni organi BiH za četiri osobe.

23 UNHCR Godišnji izvještaj – 2011.

## Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2002. do 2011. godine



Velike razlike u broju osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, posmatrano po godinama podnošenja zahtjeva, posljedica su promjene pravne regulative koja je definisala status privremenog prihvata u postupku masovnog priliva koji se odnosio na državljane Srbije.

Ako posmatramo trend podnošenih zahtjeva za azil može se uočiti maksimum u 2003. godini što je posljedica donošenja u novembru 2001. godine *Odluke o djelimičnom prestanku primjene uputstva o privremenom prihvatu izbjeglica iz SR Jugoslavije u BiH* („Službeni glasnik BiH“ broj 28/01), kojom je prestala primjena statusa privremene zaštite na novopristigle osobe.

Također, očit je trend rasta broja podnesenih zahtjeva i u 2007. godini što je posljedica prestanka statusa privremenog prihvata u BiH za državljane Srbije porijeklom s Kosova, što se desilo septembra 2007. godine.

U navedenim slučajevima osobe kojima je prestao status privremene zaštite mogle su podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, što su one uglavnom i koristile.

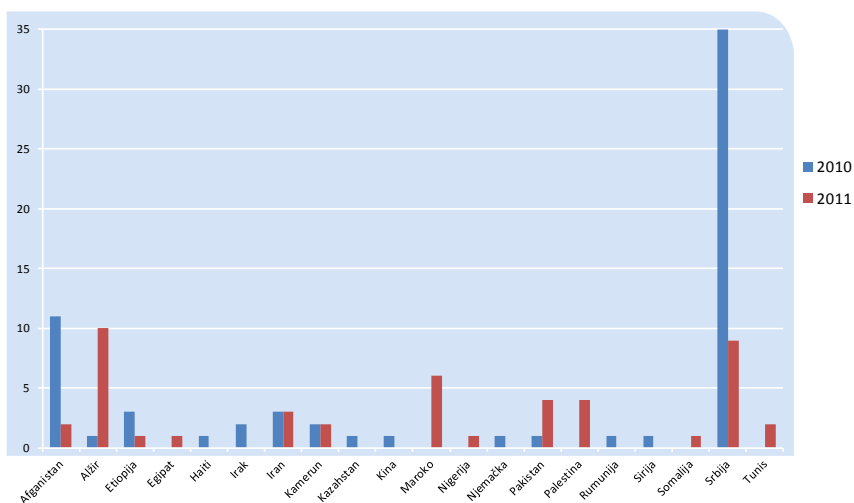
U 2011. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u odnosu na 2010. godinu (s 38 zahtjeva na 41 zahtjev, uz napomenu da je od navedena 41 zahtjeva Sud BiH tri zahtjeva vratio na ponovni postupak), dok je broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) smanjen za 28,12% i iznosio je 46 osoba (od toga pet osoba je podnijelo ponovljene zahtjeve) u odnosu na 64 osobe u 2010. godini.

S ciljem da analiziramo aktuelnu situaciju u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i broj osoba po navedenim zahtjevima za 2010. i 2011. godinu.

Tabela 27. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2010. i 2011. godini

AZIL		2010.		2011.		%	
R. br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	11	11	2	2	-81,82%	-81,82%
2.	Alžir	1	1	10	10	900,00%	900,00%
3.	Etiopija	3	3	1	1	-66,67%	-66,67%
4.	Egípat	-	-	1	1	-	-
5.	Haiti	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Irak	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
7.	Iran	1	3	2	3	100,00%	0,00%
8.	Kamerun	1	2	1	2	0,00%	0,00%
9.	Kazahstan	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
10.	Kina	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
11.	Maroko	-	-	5	6	-	-
12.	Nigerija	-	-	1	1	-	-
13.	Njemačka	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Pakistan	1	1	4	4	300,00%	300,00%
15.	Palestina	-	-	4	4	-	-
16.	Rumunija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
17.	Sirija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
18.	Somalija	-	-	1	1	-	-
19.	Srbija	12	35	7	9	-41,67%	-74,28%
20.	Tunis	-	-	2	2	-	-
	<b>Ukupno</b>	<b>38</b>	<b>64</b>	<b>41</b>	<b>46</b>	<b>7,89%</b>	<b>-28,12%</b>

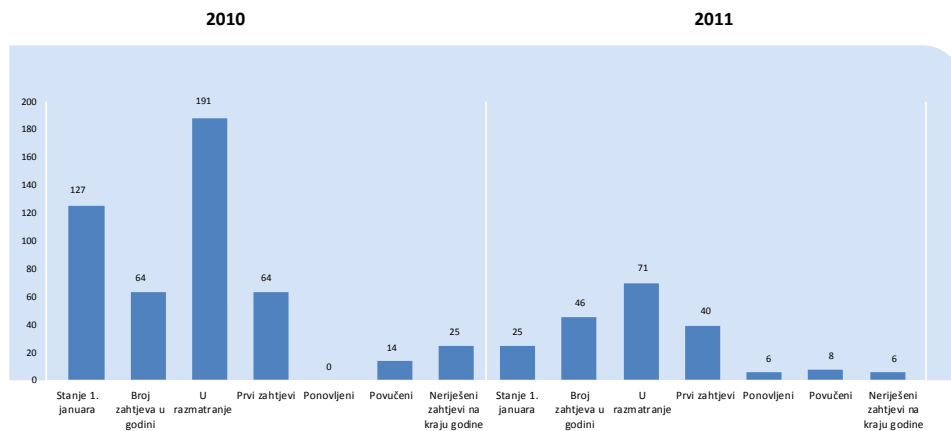


**Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2010. i 2011. godini**


U 2011. godini najveći broj tražitelja međunarodne zaštite (azila) su državljani Alžira, Srbije (uglavnom porijeklom sa Kosova) i Maroka.

Iz drugih zemalja, izuzev Irana, Kameruna i Maroka, podnošeni su pojedinačni zahtjevi za međunarodnu zaštitu.

U 2011. godini nije bilo podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.

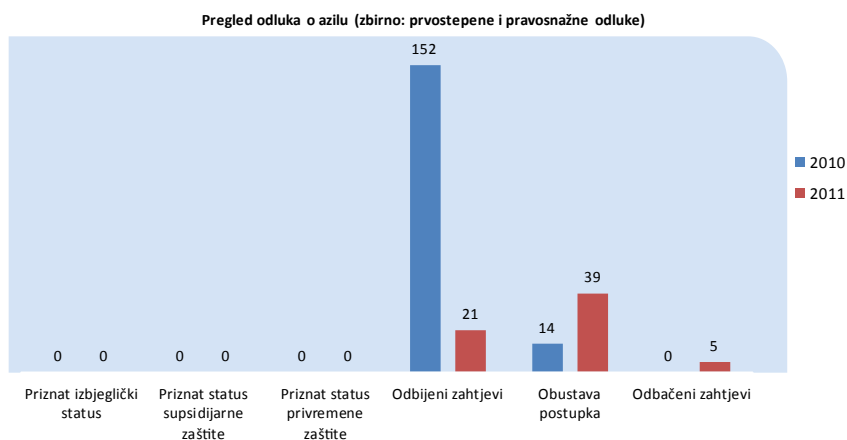


S ciljem da se precizno definiše aktuelno stanje u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donesenim odlukama u 2010. i 2011. godini iskazane u broju osoba.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2010. godini ukupno je podnijeto 38 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH za 64 osobe. Te godine, ukupno za razmatranje je bilo 80 zahtjeva za 191 osobu (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – za 127 osoba). Što se tiče strukture podnesenih zahtjeva važno je napomenuti da su svi zahtjevi podneseni prvi put. Tokom godine odbijeno je 50 zahtjeva za 152 osobe, dok se obustava postupka odnosi na 14 osoba. Na kraju 2010. godine ostalo je neriješeno 22 zahtjeva za 25 osoba.

Što se tiče 2010. godine, osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (50 zahtjeva za 152 osobe) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kojem se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u 2010. godini bilo ukupno 44 (88%). Sljedeći razlog za odbijanje je činjenica da je zahtjev bio kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan i takvih je bilo ukupno četiri (8%), dok su dva zahtjeva (4%) odbijena primjenom klauzule isključenja primjene međunarodne zaštite. Također u 2010. godini je obustavljeno osam zahtjeva za 14 osoba iz razloga koji su propisani Zakonom o upravnom postupku.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2011. godini ukupno je podnesen 41 zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH za 46 osoba (od ovog broja tri zahtjeva za pet osoba su vraćena na ponovni postupak po nalogu Suda BiH). Ukupno za razmatranje je bilo 63 zahtjeva za 71 osobu (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – za 25 osoba). Što se tiče strukture podnesenih zahtjeva u prošloj godini važno je napomenuti da od ukupnog broja podnesenih zahtjeva 40 osoba je bilo predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH po prvi put, dok je pet zahtjeva za šest osoba ponovljeno. Tokom godine odbijeno je 18 zahtjeva za 21 osobu, postupak je obustavljen na 35 zahtjeva za 39 osoba, dok su četiri zahtjeva za pet osoba odbačeni. Na kraju 2011. godine ostalo je neriješeno šest zahtjeva za šest osoba.



Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (18 zahtjeva za 21 osobu) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kojem se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u prošloj godini bilo ukupno 12 (67%), a drugi razlog za

odbijanje je činjenica da je zahtjev bio kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan i ukupno ih je bilo šest (33%).

U 2011. godini je obustavljeno 35 zahtjeva za 39 osoba iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (29 zahtjeva za 30 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (šest zahtjeva za devet osoba).

Uzimajući u obzir i prenesene neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve u 2011. godini, što čini ukupno 63 zahtjeva za 71 osobu, najviše je bilo zahtjeva za rješavanje državljana Afganistana, Srbije, Alžira, Maroka, Palestine i Pakistana (70%). Što se tiče gore spomenute 71 osobe, prezentujemo prikaz spolne i starosne strukture lica koja su zatražila međunarodnu zaštitu (azil). Među ovim zahtjevima nalazi se 19 žena (26,76%) i 52 muškarca (73,24%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (42 osobe ili 59,15% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (20 osoba ili 28,17%), te na kraju slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (devet osoba ili 12,68%), uz napomenu da osoba preko 60 godina nije bilo u ovoj kategoriji.

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za međunarodnu zaštitu u 2011. godini (41 zahtjev za 46 osoba) vidjet ćemo da je najviše bilo državljana Alžira, Srbije i Maroka (54,35%).

Spolna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo osam žena (17,39%) i 38 muškarca (82,61%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (29 osoba ili 63,04%), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (13 osoba ili 28,26%), te na kraju slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (četiri osobe ili 8,70%), uz napomenu da osoba preko 60 godina nema u ovoj kategoriji.

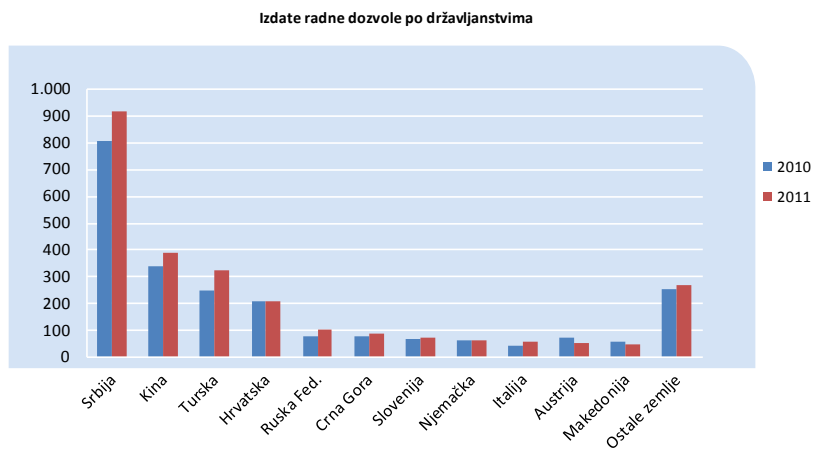
## 7. Izdate radne dozvole strancima

Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2010. godini 2.325, a u 2011. godini 2.607 radnih dozvola, što predstavlja povećanje od 12,13%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

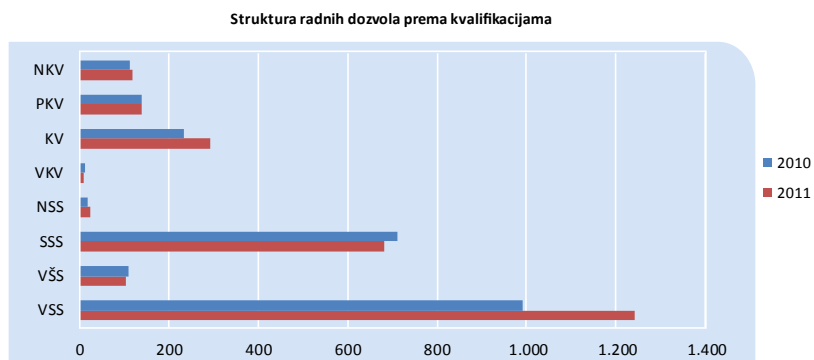
Tabela 28. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2010. i 2011. godinu

R. br.	Država	2010.	2011.	%
1.	Srbija	806	918	13,90%
2.	Kina	341	392	14,96%
3.	Turska	250	327	30,80%
4.	Hrvatska	207	208	0,48%
5.	Ruska Federacija	78	103	32,05%
6.	Crna Gora	77	87	12,99%
7.	Slovenija	71	76	7,04%
8.	Njemačka	64	65	1,56%
9.	Italija	43	60	39,53%
10.	Austrija	73	52	-28,77%
11.	Makedonija	59	50	-15,25%
12.	Ostale zemlje	256	269	5,08%
	<b>Ukupno</b>	<b>2.325</b>	<b>2.607</b>	<b>12,13%</b>

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH su državljani Srbije, a nakon njih slijede državljani Kine, Turske, Hrvatske, Ruske Federacije, Crne Gore, Slovenije, Njemačke, Italije, Austrije i Makedonije. U 2011. godini može se uočiti, za većinu prezentovanih zemalja, trend porasta izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2010. godinu, a također je uočljiv i trend pada radnih dozvola izdatih državljanima Austrije i Makedonije.



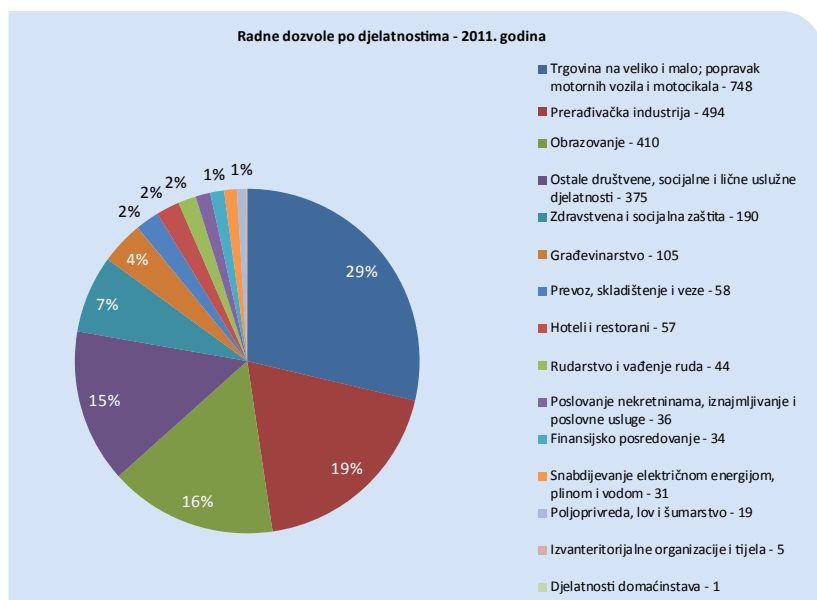
Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2010. i 2011. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (45,32%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (28,22%), te kvalifikovani radnici (10,62%).



Najveći broj radnih dozvola u 2011. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 748 (29%), prerađivačkoj industriji 494 (19%), obrazovanju 410 (16%), zatim ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti 375 (15%) radnih dozvola.

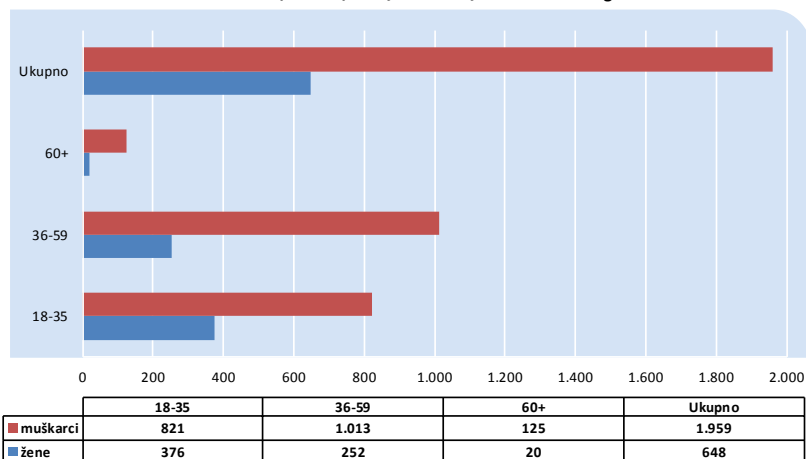
Tabela 29. Struktura radnih dozvola u 2011. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2011
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	748
Prerađivačka industrija	494
Obrazovanje	410
Ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	375
Zdravstvena i socijalna zaštita	190
Građevinarstvo	105
Prevoz, skladištenje i veze	58
Hoteli i restorani	57
Rudarstvo i vađenje ruda	44
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	36
Finansijsko posredovanje	34
Snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom	31
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	19
Izvanteritorijalne organizacije i tijela	5
Djelatnosti domaćinstava	1
<b>UKUPNO</b>	<b>2.607</b>



Od ukupnog broja u 2011. godini žene su dobile 648 (24,86%), a muškarci 1.959 (75,14%) radnih dozvola. Najveći broj radnih dozvola, ukupno 1.013 (38,86%) izdato je muškarcima od 36 do 59 godina starosti.

Radne dozvole prema spolnoj i starosnoj strukturi - 2011. god.



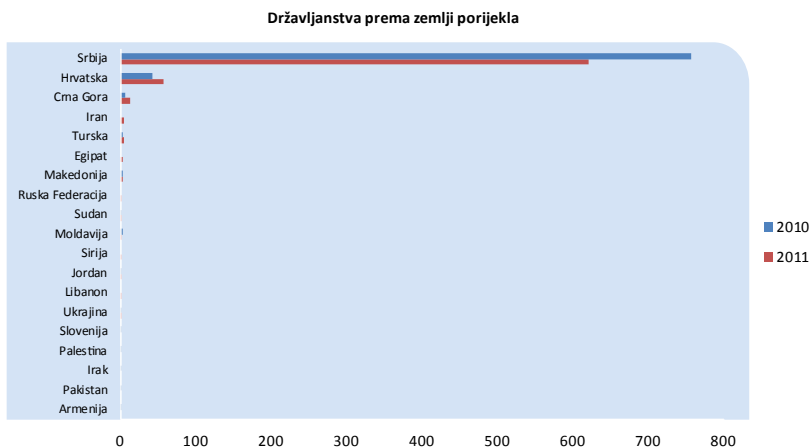
## 8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH naturalizacijom i provedbom međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, spolu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2010. i 2011. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama.

Tabela 30. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2010. i 2011.g.

R. br.	Zemlja porijekla	2010.	2011.
1.	Srbija	757	621
2.	Hrvatska	43	57
3.	Crna Gora	7	13
4.	Turska	3	5
5.	Iran	-	5
6.	Egipat	-	4
7.	Makedonija	4	3
8.	Moldavija	4	2
9.	Sudan	1	2
10.	Ruska Federacija	-	2

R. br.	Zemlja porijekla	2010.	2011.
11.	Ukrajina	2	1
12.	Libanon	-	1
13.	Jordan	1	1
14.	Sirija	-	1
15.	Armenija	1	-
16.	Pakistan	1	-
17.	Irak	1	-
18.	Palestina	1	-
19.	Slovenija	1	-
	<b>Ukupno</b>	<b>827</b>	<b>718</b>



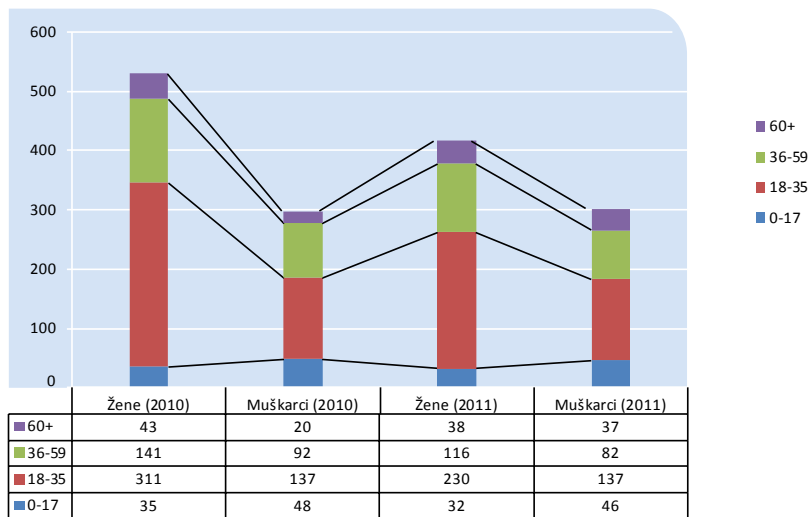
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske.

Državljanstvo BiH je u 2010. godini steklo 827 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 728 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2010. godini steklo je 525 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 478 osoba. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2010. godini stekle su 302 osobe, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 250 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2011. godini iznosio je 718 i manji je za 13,18% u odnosu na 2010. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije otpada 596 osoba. U 2011. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 382 osobe, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 332 osobe, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2011. godini steklo 336 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 264 osobe.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH prema dobi i spolu ukazuje da je najviše osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 59 godina (78,70%) i da je državljanstvo BiH steklo više žena (58%) nego muškaraca (42%).

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i spolu



## 9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH kao institucija u sklopu koje djeluje Sektor za iseljništvo, pripremio je pregled i analizu stanja iseljništva iz Bosne i Hercegovine na temelju raspoloživih podataka.

### 9.1. Opšta procjena migracionih tokova

Tradicionalno, kretanje stanovništva na ovim prostorima je uvijek bilo više emigracionog karaktera i za vrijeme bivše Jugoslavije, ali se nastavilo i nakon 1992. godine. Kada posmatramo nove migracijske tokove stanovništva u BiH u zadnje dvije decenije, mogu se istaknuti tri veća talasa emigracije:

- ◊ Prvi talas emigracija tokom rata od 1992. do 1995. godine u kojem je najveći broj emigranata bio izložen prisilnim migracijama direktno uzrokovanim ratnim dešavanjima;
- ◊ Drugi talas emigracija odnosi se na period neposredno poslije rata kada je emigracija iz Bosne i Hercegovine nastavljena što zbog spajanja porodica, što zbog teške postratne ekonomske i političke situacije;
- ◊ Treći talas emigracija je ekonomskog karaktera i uzrokovan je lošim ekonomskim prilikama u zemlji i visokom stopom nezaposlenosti. Ovaj talas emigracija još uvijek traje, a današnji migranti se većinom rukovode ekonomskim motivima i uglavnom obuhvata mladu i visokoobrazovanu populaciju.

Bosna i Hercegovina, prema zadnjim podacima Agencije za statistiku BiH iz Publikacije „BiH u brojkama 2011“, ima već dvije godine zaredom negativan prirodni priraštaj, tako da je stopa prirodnog priraštaja za 2009. godinu iznosila -0,1% a za 2010. godinu -0,4%. Kada se ovome doda konstantna emigracija stanovništva s ovog područja možemo slobodno reći da se BiH suočava s ozbiljnim demografskim problemom smanjenja stanovništva.



U skladu s imigracionom politikom Evropske unije, zemlje članice EU su izmijenile zakone o imigraciji u svrhu poticanja legalnih migracija uvođenjem povoljnijih uslova za ulazak i boravak određenih kategorija imigranata kao što su visokokvalifikovani radnici, studenti i istraživači (Direktiva EU o plavoj karti). Također, cilj usvojenih direktiva na nivou Evropske unije je da se olakša privremena i cirkularna migracija radnika iz zemalja koje nisu članice EU.

Povoljniji uslovi ulaska u zemlje EU za visokokvalifikovane radnike, studente i istraživače svakako će uticati na nastavak emigracije iz BiH, a pogotovu na porast „odliva mozgova“. Znači, osim problema u ukupnom smanjenju broja stanovništva zbog negativnog prirodnog priraštaja i konstantne emigracije, Bosna i Hercegovina se posebno suočava s odlaskom mladih, studenata i visokoobrazovanih koji vide svoju šansu za ostankom i zapošljavanjem u evropskim zemljama.

## 9.2. Broj emigranata iz Bosne i Hercegovine

Vođenje emigracijske statistike težak je i još uvijek neustanovljen sistem u mnogim zemljama svijeta uključujući i BiH. Jedini podaci koji se trenutno vode u institucijama u BiH koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci o odjavi boravka koje nadležne institucije dostavljaju Agenciji za statistiku BiH. Prema ovoj statistici tokom 2010. godine zabilježene su 4.284 osobe koje su odjavile svoj boravak u BiH. Najveći broj objavljenih građana je kao zemlju odredišta naveo Hrvatsku (1.770), Njemačku (708), Srbiju (688), Austriju (582), Sloveniju (228) i Crnu Goru (179). Ostale zemlje odredišta su Danska, SAD, Italija, Makedonija, Norveška, Holandija, Australija, Kanada, Švajcarska, Češka Republika, Belgija i Luksemburg.<sup>24</sup>

Trećina građana BiH koji su odjavili boravak u 2010. godini je starosne dobi od 20 do 34 godine (30,8%), što, iako ovi podaci obuhvataju samo manju grupu od stvarnog broja emigranata, potvrđuje ukazani problem odlaska mladih i sveukupnog starenja stanovništva.

Relevantniji podaci o broju emigranata iz BiH na godišnjem nivou mogu se dobiti iz migracijske statistike zemalja prijema, ali nažalost oni nisu dovoljno ujednačeni i uporedivi. Djelimično uporedivi podaci su raspoloživi u statistikama Eurostata, međutim ni ovi podaci nisu potpuni s obzirom da zemlje prijema vrlo često ne dostavljaju redovno podatke, kao što je vidljivo iz sljedeće tabele:

**Tabela 31. Broj emigranata iz BiH na godišnjem nivou prema državi prijema**

ZEMLJA PRIJEMA	2008.	2009.
Austrija	2.914	nema podataka
Češka Republika	446	283
Danska	113	51
Holandija	114	188
Irska	15	6
Italija	1.959	1.435
Njemačka	6.154	nema podataka
Slovenija	13.038	12.910
Španija	169	107
Švedska	607	538

24 Izvor: Statistički bilten Federacije BiH 2011, Migracije stanovništva 2010

Trenutno najrelevantniji podaci koji se mogu dobiti su o ukupnom broju emigranata iz BiH, mada se i oni vode po različitim parametrima tako da statistički podaci zemalja prijema o ukupnom broju emigranata iz BiH značajno variraju u zavisnosti od toga koju od sljedećih kategorija obuhvataju:<sup>25</sup>

1. emigrante prema zemlji rođenja, tj. emigrante rođene u BiH bez obzira na njihovo državljanstvo;
2. emigrante prema državljanstvu tj. emigrante koji imaju državljanstvo BiH.

Osim ove dvije kategorije koje vode zemlje prijema, za BiH su važne i procjene o ukupnom broju emigranta i njihovih potomaka što uključuje drugu i treću generaciju emigranata pa su dati i ovi podaci kao treća kategorija - Emigranti iz BiH i njihovi potomci.

### 9.2.1. Emigranti rođeni u BiH

Tačni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, dostupni su za 14 vodećih zemalja prijema kako pokazuje naredna tabela. Prema zvaničnim podacima, u ovih 14 zemalja živi 1.196.577 emigranata rođenih u BiH.

**Tabela 32. Broj emigranata rođenih u BiH prema zvaničnim podacima uredâ za statistiku u 14 vodećih zemalja prijema**

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ	IZVOR PODATAKA
Hrvatska	262.620	Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske
Njemačka	176.000	Federalni ured za statistiku Savezne Republike Njemačke
Austrija	133.585	Agencija za statistiku Evropske komisije Eurostat
Srbija	131.108	Republički zavod za statistiku Republike Srbije
SAD	125.793	Biro za popis stanovništva Sjedinjenih Američkih Država, 2010.
Slovenija	102.915	Agencija za statistiku Evropske komisije - Eurostat
Švajcarska	61.196	Federalni Ured za statistiku Švajcarske
Švedska	56.183	Ured za statistiku Kraljevine Švedske
Australija	37.898	Ministarstvo za imigracije i državljanstvo Australije <sup>26</sup>
Kanada	28.960	Ured za statistiku Kanade
Italija	29.066	Ured za statistiku Republike Italije
Danska	17.911	Ured za statistiku Kraljevine Danske
Crna Gora	20.239	Zavod za statistiku Crne Gore
Norveška	13.103	Ured za statistiku Kraljevine Norveške
<b>UKUPNO:</b>	<b>1.196.577</b>	

Veoma je važno naglasiti da ovaj podatak nije kompletan jer ne obuhvata sve zemlje s većim brojem emigranata iz BiH.

<sup>25</sup> Većina zemalja prijema vodi statistiku o migrantima prema zemlji njihovog rođenja i prema državljanstvu.

<sup>26</sup> Akt Ministarstva za imigracije i državljanstvo Australije od 25. januara 2010. god.

Od 1.196.577 emigranata iz BiH koji su izvan granica domovine, prema podacima kojima raspolažu institucije Bosne i Hercegovine, državljanstva BiH se do danas odreklo 53.511 osoba,<sup>27</sup> dok ostali emigranti posjeduju državljanstvo BiH ili kao jedino ili kao jedno od dvojnih državljanstava – zajedno s državljanstvom zemlje prijema.

### 9.2.2. Emigranti koji imaju državljanstvo BiH

Najveći broj emigranata iz BiH posjeduje državljanstvo BiH bilo kao jedino državljanstvo, kao dvojno državljanstvo u skladu sa sporazumima o dvojnem državljanstvu ili su zadržali svoje državljanstvo uz sticanje državljanstva zemlje prijema. Može se procijeniti da je ukupan broj emigranata koji imaju državljanstvo BiH oko 1.200.000 osoba. Ova cifra obuhvata i 483.927 emigranata iz BiH koji imaju samo državljanstvo BiH prema statističkim podacima u dolje navedenim zemljama:

**Tabela 33. Broj emigranata koji imaju samo državljanstvo BiH<sup>28</sup>**

DRŽAVA PRIJEMA	BROJ DRŽAVLJANA BiH	REFERENTNA GODINA
Njemačka	164.524	2010.
Austrija	84.587	2009.
SAD	59.151	2010.
Slovenija	42.239	2010.
Švajcarska	35.296	2010.
Italija	31.341	2010.
Australija	20.559	2009.
Danska	11.546	2010.
Švedska	8.451	2010.
Kanada	7.720	2009.
Francuska	6.910	2009.
Norveška	3.706	2011.
Holandija	2.441	2010.
Češka Republika	2.181	2010.
Belgija	1.712	2010.
Španija	1.563	2010.
<b>UKUPNO:</b>	<b>483.927</b>	

Važno je napomenuti da u podacima u Tabeli 33 nije uključen broj državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Švedskom, Hrvatskom i Srbijom. Broj državljana BiH koji su stekli i državljanstvo Švedske je 48.924, dok podatak o broju dvojnih državljanstava za Hrvatsku i Srbiju nije raspoloživ, ali se prema nekim procjenama pretpostavlja da je izuzetno visok – prema jednom istraživanju iz 2010. godine približno 15% ukupnih migranata iz BiH nalazi se na području zemalja bivše Jugoslavije.<sup>29</sup>

27 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-1-30-2-2209-NM/LS/11 od 25.7.2011. godine: Prema zvaničnim podacima Ministarstva civilnih poslova BiH 53.511 državljana BiH se od 1998. godine do jula 2011. godine odreklo državljanstva.

28 Izvor podataka: Eurostat i statistike zemalja prijema.

29 Studija koju je MLJPI pripremilo u partnerstvu sa IOM i IASCI, „Maksimiziranje uticaja finansijskih tokova i investicija povezanih sa migracionim kretanjima na razvoj BiH“, 2010.

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH za jedanaest država navedenih u Tabeli 34, do sada je najmanje 434.156 emigranata iz BiH steklo državljanstvo države prijema:

**Tabela 34. Broj naturalizovanih građana BiH u vodećim zemljama prijema do referentne godine<sup>30</sup>**

DRŽAVA PRIJEMA	BROJ STEČENIH DRŽAVLJANSTAVA	REFERENTNA GODINA
Slovenija	96.744	2010.
Njemačka	83.000	2009.
SAD	66.642	2010.
Austrija	48.924	2008.
Švedska	48.595	2010.
Švajcarska	25.900	2010.
Kanada	21.583	2009.
Australija	17.339	2009.
Norveška	11.559	2009.
Danska	11.196	oktobar, 2011.
Finska	2.674	2009.
<b>UKUPNO:</b>	<b>434.156</b>	

Poređenjem podatka Ministarstva civilnih poslova BiH po kojem se 53.511 osoba odreklo državljanstva BiH i gore navedenog broja naturalizovanih građana BiH, ukazuje na činjenicu da veliki broj državljanina BiH koristi zakonske mogućnosti prilikom sticanja državljanstva zemlje prijema da zadrže državljanstvo BiH. Ovo ukazuje na značaj konačnog rješavanja pitanja dvojnog državljanstva u zakonodavstvu Bosne i Hercegovine kako bi svi državljani BiH u svijetu imali mogućnost i pravo da zadrže svoje državljanstvo bez obzira na njihov status u zemlji prijema.

### 9.2.3. Emigranti iz BiH i njihovi potomci

Prema procjenama Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH ukupan broj emigranata iz BiH i njihovih potomaka – druge i treće generacije iznosi oko 1.700.000. Najveći broj njih živi u evropskim zemljama: u Njemačkoj oko 240.000, Austriji oko 150.000, Sloveniji oko 150.000, Švedskoj oko 80.000, Švajcarskoj oko 60.000; zatim u SAD oko 350.000, Kanadi oko 50.000 i Australiji oko 60.000.

<sup>30</sup> Izvor podataka: nadležne institucije zemalja prijema.

**Tabela 35. Broj emigranata i njihovih potomaka (druge i treće generacije) iz BiH prema procjenama MLJPI:<sup>31</sup>**

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ
SAD	350.000
Njemačka	240.000
Hrvatska	300.000
Srbija	150.000
Austrija	150.000
Slovenija	150.000
Švedska	80.000
Australija	60.000
Švajcarska	60.000
Kanada	50.000
Italija	30.000
Crna Gora	25.000
Holandija	16.000
Danska	23.000
Norveška	16.000
<b>UKUPNO:</b>	<b>1.700.000</b>

U zadnjih nekoliko godina migraciona kretanja s područja Bosne i Hercegovine sve više uzimaju karakter radnih i cirkularnih migracija, odnosno sve manje građani BiH emigriraju iz domovine u svrhu trajnog nastanjenja u druge zemlje. Uglavnom odlaze na privremeni rad u inostranstvo, zbog visoke stope nezaposlenosti u BiH i nemogućnosti da pronađu stalno zaposlenje. Najveći broj građana BiH odlazi na rad u Sloveniju, Italiju i Njemačku.

**Tabela 36. Boravišne dozvole izdate za građane BiH po osnovu rada<sup>32</sup>**

ZEMLJA PRIJEMA	2008.	2009.	2010.
Slovenija	12.023	1.818	1.016
Italija	3.322	1.783	1.647
Njemačka	328	266	333

Pored ove vrste migracija, u zadnje vrijeme sve je veći broj mladih, građana BiH, koji odlaze na studije u zemlje Zapadne Evrope, ali i prekooceanske zemlje. Oko 12.500 studenata porijeklom iz BiH studiralo je u inostranstvu 2009. godine, što čini oko 4,4% od ukupnog broja upisanih studenata u BiH u toj godini.

31 Procjene Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH su zasnovane na egzaktnim podacima navedenih zemalja prijema o bh. emigrantima sa ili bez državljanstva zemlje prijema koji su imigrirali u tu zemlju i vode se kao stranci – rođeni u BiH, zatim na podacima i procjenama DKP-a kao i analizama MLJPI o broju druge i treće generacije bh. emigranata.

32 Izvor: Eurostat.

Upisani BiH studenti u inostranstvu u 2009. godini <sup>33</sup>				
Ukupno upisanih studenata iz BiH u 32 zemlje	Vodeće zemlje prijema prema broju studenata iz BiH			
	Srbija	Austrija	Njemačka	Hrvatska
12.562	5.777	3.007	1.083	435

### 9.3. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama i transferima migranata vodi Centralna banka BiH, i prema njima su novčane doznake iz inostranstva u 2011. godini iznosile 2.047 miliona KM. Međutim, ukupni transferi iz inostranstva koji uključuju i inostrane penzije iznose 3.553 miliona KM. Novčane doznake u 2011. čine oko 7% ukupnog bruto društvenog proizvoda zemlje (BDP).<sup>34</sup>

Tabela 37. Transferi iz inostranstva u 2011. godini

Izraženo u milionima KM	2011. 1. kvartal	2011. 2. kvartal	2011. 3. kvartal	2011. 4. kvartal	2011. ukupno
Novčane pošiljke zaposlenih (pošiljke preko komercijalnih banaka, Western Uniona i procjene neformalnih transfera)	456,2	507,2	540,5	543,2	2.047,1
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	347,5	382,9	390,4	385,4	1.506,1
<b>Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)</b>	<b>803,7</b>	<b>890,1</b>	<b>930,9</b>	<b>928,6</b>	<b>3.553,2</b>

Izvor podatka: CBBiH-Izvještaj o Platnom bilansu BiH do Q3\_2011. te procjena za Q4\_2011.

Procjene Svjetske banke o novčanim doznakama u Bosni i Hercegovini su već godinama nešto više od zvaničnih podataka kojim raspolaže Bosna i Hercegovina, odnosno Centralna banka BiH, i za 2011. godinu iznose 2.980 miliona KM što čini oko 10% BDP-a.

Niži procenat učešća novčanih doznaka u bruto društvenom proizvodu Bosne i Hercegovine u odnosu na prethodne godine, između ostalog, rezultat je rasta BDP-a, a ne znatnijeg pada novčanih doznaka.

<sup>33</sup> UNESCO Institute for Statistics.

<sup>34</sup> Procjena nominalnog BDP-a za 2011. godinu od 30.076 miliona KM iz dokumenta Direkcije za ekonomsko planiranje: Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi, juni 2011.

Tabela 38. Procenat učešća novčanih doznaka u BDP-u BiH po godinama

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.(p)
Nominalni bruto društveni proizvod <sup>35</sup> izražen u milionima KM	18.240	21.141	24.386	28.167	27.843	28.427	30.076
Novčane doznake izražene u milionima KM	2.319	2.469	2.771	2.522	2.091	2.010	2.047
Učešće novčanih doznaka u BDP	12,7%	11,7%	11,4%	8,9%	7,5%	7%	6,8%

Prošla godina pokazuje blagi rast priliva novčanih doznaka iz inostranstva nakon tri godine uzastopnog pada, što bi moglo ukazivati na ponovni trend rasta i u budućnost, ukoliko se u zemljama prijema naših iseljenika stabilizuje ekonomska situacija.

U skladu s projekcijama Svjetske banke<sup>36</sup> očekivalo se da će priliv novčanih doznaka u zemlje u razvoju u 2011. godini porasti za 7,1% u odnosu na prethodne godine, međutim u Bosni i Hercegovini je zabilježen procenat rasta od samo 2%.

Dužnička kriza u Evropskoj uniji i visoka stopa nezaposlenosti utiču na ekonomsku nesigurnost migranata i njihove mogućnosti zapošljavanja, što u velikoj mjeri utiče na slanje novčanih doznaka u matičnu zemlju. Također, visoka stopa nezaposlenosti u zemljama Evropske unije utiče na njihovu imigracionu politiku, i u slučaju produbljivanja krize ove politike bi mogle biti sve strože što bi svakako uticalo na priliv novčanih doznaka u zemlje porijekla.

Iako su uspješni i vrlo dobro integrisani u zemljama prijema emigranti iz Bosne i Hercegovine su privrženi svojoj domovini i veliki broj ima izražen interes za povratak i investiranje. Istraživanje „Maksimiziranje uticaja finansijskih tokova i investicija povezanih sa migracionim kretanjima na razvoj BiH“<sup>37</sup> je pokazalo da je štednja emigranta iz BiH daleko veća od poslanih novčanih doznaka. Ovaj akumulirani novac naših emigranata je djelimično i uzrok zašto su u zadnjih nekoliko godina novčane doznake, i pored dužničke krize u Evropi, porasta nezaposlenosti i finansijske nesigurnosti, zabilježile minimalni pad.

35 Procjena nominalnog BDP-a za 2011. godinu od 30.076 miliona KM iz dokumenta Direkcije za ekonomsko planiranje: Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi, juni, 2011.

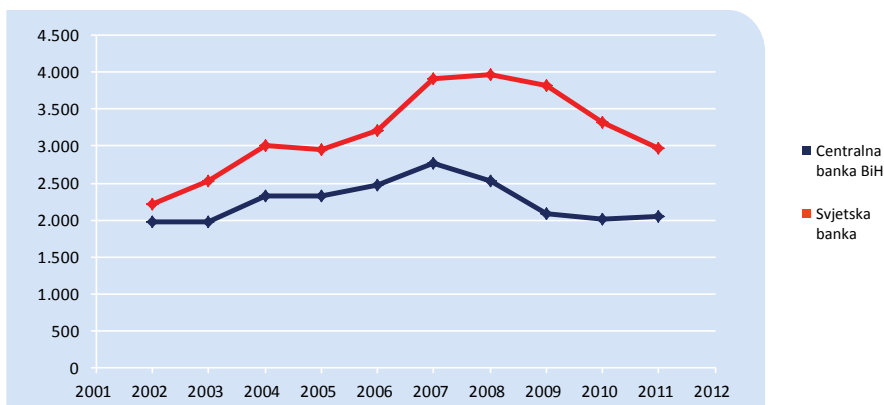
36 Svjetska banka: Outlook for Remittance Flows 2010-2011, 23. april 2010.

37 Studija koju je MLJPI pripremilo u partnerstvu sa IOM i IASCI, 2010.

Tabela 39. Novčane doznake iseljeništa od 2002. do 2011. godine

Novčane doznake iseljeništa, kompenzacije uposlenih i transferi migranata		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011. <sup>38</sup> (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	1.967	1.973	2.317	2.319	2.469	2.771	2.522	2.091	2.010	2.047
	EUR u mil.	1.006	1.009	1.185	1.186	1.262	1.417	1.289	1.069	1.027	1.047
Svjetska banka	KM u mil.	2.213	2.537	3.004	2.961	3.217	3.914	3.966	3.815	3.320	2.980
	EUR u mil.	1.131	1.297	1.536	1.514	1.645	2.001	2.028	1.950	1.697	1.524

Novčane doznake iseljeništa u milionima KM



## 10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se, u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine, nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

### 10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

38 Izvor podatka: CBBiH - Izvještaj o Platnom bilansu BiH do Q3\_2011. te procjena za Q4\_2011.



- ◊ U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.5.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- ◊ Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 6.4.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, s jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima njihove realizacije.
- ◊ Aktualna Politika u oblasti imigracija i azila definisana je i Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008-2011, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je 19.3.2009. godine donijelo Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008-2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).

## 10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2008. godine donesena su tri zakona koji regulišu oblast imigracije i azila u BiH.

- ◊ Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- ◊ Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“ br. 29/03 i 4/04 i 53/07).
- ◊ Razvojem *acquisa* Evropske unije pojavila se i potreba da se promijeni ili dopuni značajan broj odredaba zakona donesenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo bh. zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08).
  - U skladu s odredbama Zakona doneseni su sljedeći podzakonski akti:
  - Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 81/08 i 28/10),
  - Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 81/08),
  - Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 90/08),
  - Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 105/08),

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnih za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 13/11),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10),
- Pravilnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 37/09),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 78/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o postupanju kod izdavanja viza u DKP- ima BiH i tehničkim pitanjima uslova izdavanja aerodromske tranzitne vize (VIZA A) i tranzitne vize (VIZA B) („Službeni glasnik BiH“ broj 26/09),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 3/09),
- Pravilnik o identifikacionom dokumentu lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2010. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 102/09),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 73/10).

### 10.3. Institucionalni okvir

#### A. Organi na državnom nivou

##### A.1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i, uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te

predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

## **A.2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine**

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici devet državnih ministarstava. Djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

### **A.2.1. Ministarstvo sigurnosti**

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prijelaza i regulisanje prometa na graničnim prijelazima BiH; sprečavanje i otkrivanje počinilaca krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela s međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi s kretanjem i boravkom stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje o žalbama stranaca u vezi s ulaskom, kretanjem i boravkom stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja o žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donose Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu.

- **Granična policija BiH**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprečavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinilaca, sprečavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprečavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, poništava ili skraćuje rok važenja

vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima o zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 1.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, s operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih, zakonom definisanih nadležnosti, bavi sprečavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

#### **A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)**

Obavještajno-sigurnosna agencija je u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna za sigurnosnu provjeru stranaca u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

#### **A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica**

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je nadležno za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlantske integracije, a posebno u vezi s primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izradu informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđivanje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

#### **A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova**

Ministarstvo vanjskih poslova je nadležno za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju s međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u članjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi s boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacije saradnje s iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanji mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava.

Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročni boravak (Vize C) u izuzetnim, Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisanim razlozima.

#### **A.2.5. Ministarstvo pravde**

Ministarstvo pravde je nadležno za administrativne funkcije u vezi s pravosudnim organima na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu s obavezama BiH koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju s Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ koji obezbjeđuje usklađenost zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde je odgovorno za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

#### **A.2.6. Ministarstvo civilnih poslova**

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

#### **A.2.7. Direkcija za evropske integracije**

Direkcija za evropske integracije je osnovana Zakonom o vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (*acquis communautaire*).

#### **A.2.8. Sud BiH**

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ona predviđena zakonom, i može djelovati s ciljem rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o provođenju međunarodnog i domaćeg krivičnog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.

U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje o tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje o žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, o tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima o zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

### **A.2.9. Ustavni sud**

Ustavni sud djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu s Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona s Ustavom BiH, s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

## **B. Organi na entitetskom nivou**

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza provođenja upravljanja migracijama unutar teritorije je prebačena s kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmijeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora su varirale u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmonizaciji aktivnosti tako i u centralizaciji podataka.

## **B.1. Republika Srpska**

### **B.1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske**

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljavanja stranaca iz BiH.

### **B.1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave**

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

## **B.2. Federacija BiH**

### **B.2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH**

Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH je nadležno za sprečavanje i otkrivanje krivičnih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje Interpolove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju s nadležnim tužilaštvima u vezi s obradom krivičnih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljavanja stranaca iz BiH.

### **B.2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova**

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova su u oblasti imigracionog prava nadležna za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljavanja stranaca iz BiH.

## **B.3. Distrikt Brčko**

Policija Distrikta Brčko u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljavanja stranaca iz BiH.





# ANEKSI

## ANEKS 1.

## ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI/GODINE	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Broj izdatih viza u DKP-ima	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126
Broj izdatih viza na granici	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248
Broj odbijenih ulazaka u BiH	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830
Broj nezakonitih prelazaka državne granice						851	543	381	322	324
Ulazaka						497	368	188	180	203
Izlazaka						354	175	193	142	121
Broj privremenih boravaka	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661
Broj stalnih boravaka	309	439	178	196	153	136	215	359	315	308
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka						229	484	530	397	364
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem									73	104
Broj otkaza stalnih boravaka						20	32	36	106	191
Broj rješenja o protjerivanju						822	787	474	410	309
Broj stranaca stavljenih pod nadzor u Imigracioni centar							198	191	312	218
Broj prisilno udaljenih stranaca						75	172	109	19	8
Broj dobrovoljnih povratka neregularnih migranata (uz pomoć IOM-a)	1.496	1.218	506	345	112	261	44	226	341	244
Državljana BiH	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87	71
Stranih državljana	141	374	211	244	58	233	28	153	254	173
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	766	756	255	170	174	240	248	122	119	88
Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH	575	739	301	146	69	581	95	71	64	46
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine						2.696	2.993	2.592	2.325	2.607
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH						1.190	1.159	945	827	718
Broj emigranata iz BiH (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)									1.200.000	
Populacija u BiH (procjena Agencije za statistiku od 30.6.2010.godine)									3.843.126	

## ANEKS 2.

## IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BiH U 2010. I 2011. GODINI

Red. br.	DRŽAVE	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Afganistan	8	4	-50,00%
2	Albanija	2		-100,00%
3	Alžir	46	31	-32,61%
4	Angola	4	6	50,00%
5	Armenija	63	34	-46,03%
6	Azerbejdžan	123	73	-40,65%
7	Bahrein	20	38	90,00%
8	Bangladeš	16	21	31,25%
9	Benin	8	13	62,50%
10	Bjelorusija	159	148	-6,92%
11	Bolivija	12	10	-16,67%
12	Brazil	2		-100,00%
13	Burkina Faso	10	16	60,00%
14	Burundi	2	6	200,00%
15	Cape Verde	1	1	0,00%
16	Centralna Afrička Republika	3	2	-33,33%
17	Čad	2	1	-50,00%
18	Dominikanska Republika	28	16	-42,86%
19	Džibuti	1		-100,00%
20	Egipat	412	391	-5,10%
21	Ekvador	42	42	0,00%
22	Ekvatorijalna Gvineja	1		-100,00%
23	El Salvador		4	-
24	Eritreja	7	9	28,57%
25	Etiopija	13	11	-15,38%
26	Fidži		8	-
27	Filipini	243	179	-26,34%
28	Gabon	4	4	0,00%
29	Gambija	2		-100,00%
30	Gana	48	28	-41,67%
31	Grenada	3		-100,00%
32	Gruzija	89	85	-4,49%
33	Gvajana	1	1	0,00%
34	Gvineja	1	5	400,00%
35	Gvineja Bisao	1	2	100,00%
36	Haiti	11	7	-36,36%
37	Honduras	1		-100,00%
38	Hrvatska		2	-
39	Indija	482	537	11,41%
40	Indonezija	412	699	69,66%
41	Irak	75	66	-12,00%
42	Iran	310	274	-11,61%
43	Istočni Timor	2		-100,00%
44	Italija	3		-100,00%

Red. br.	DRŽAVE	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
45	Izrael	3	8	166,67%
46	Jamajka	1	2	100,00%
47	Jemen	33	4	-87,88%
48	Jordan	280	272	-2,86%
49	Južna Afrika	113	125	10,62%
50	Kambodža	1	3	200,00%
51	Kamerun	24	28	16,67%
52	Katar	1	1	0,00%
53	Kazahstan	69	67	-2,90%
54	Kenija	13	16	23,08%
55	Kina	359	651	81,34%
56	Kirgistan	22	18	-18,18%
57	Kolumbija	192	281	46,35%
58	Komori	4		-100,00%
59	Kongo Demokratska Republika	42	53	26,19%
60	Kongo Republika	18	13	-27,78%
61	Koreja, Demokratska Narodna Republika	1	2	100,00%
62	Kostarika	1		-100,00%
63	Kuba	35	24	-31,43%
64	Kuvajt	8	15	87,50%
65	Lesoto	2		-100,00%
66	Libanon	1.996	2.684	34,47%
67	Liberija	1		-100,00%
68	Libija	512	163	-68,16%
69	Madagaskar	4	4	0,00%
70	Malavi	4	2	-50,00%
71	Mali	1	1	0,00%
72	Maroko	72	49	-31,94%
73	Mauricijus	27	80	196,30%
74	Mauritanija	2		-100,00%
75	Meksiko		1	-
76	Mijanmar	2		-100,00%
77	Mikronezija	1		-100,00%
78	Moldavija	199	238	19,60%
79	Mongolija	15	1	-93,33%
80	Mozambik	1	1	0,00%
81	Namibija		1	-
82	Nepal	14	6	-57,14%
83	Nigerija	66	53	-19,70%
84	Njemačka	4	2	-50,00%
85	Obala Slonovače	39	45	15,38%
86	Oman	12	7	-41,67%
87	Pakistan	97	133	37,11%
88	Palau	1		-100,00%
89	Palestina	40	53	32,50%
90	Papua Nova Gvineja	2	3	50,00%
91	Paragvaj	1		-100,00%

Red. br.	DRŽAVE	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
92	Peru	108	164	51,85%
93	Poljska		1	-
94	Ruanda	8	4	-50,00%
95	Ruska Federacija	144	149	3,47%
96	Samoa		1	-
97	Saudijska Arabija	266	486	82,71%
98	Sejšeli		1	-
99	Senegal	10	10	0,00%
100	Sijera Leone	1	4	300,00%
101	Singapur		1	-
102	Sirijska Arapska Republika	184	131	-28,80%
103	Somalija	3	1	-66,67%
104	Srbija, uključujući Kosovo	43	124	188,37%
105	Sudan	37	27	-27,03%
106	Sveta Lucija	1	4	300,00%
107	Sveti Kits i Nevis		1	-
108	Šri Lanka	37	90	143,24%
109	Tadžikistan	4	8	100,00%
110	Tajland	97	61	-37,11%
111	Tajvan	138	192	39,13%
112	Tanzanija	12	21	75,00%
113	Togo	6	12	100,00%
114	Trinidad i Tobago	4	6	50,00%
115	Tunis	72	51	-29,17%
116	Turkmenistan	1	17	1600,00%
117	Uganda	31	12	-61,29%
118	Ujedinjeni Arapski Emirati	87	129	48,28%
119	Ujedinjeno Kraljevstvo	5	4	-20,00%
120	Ukrajina	1.252	1.456	16,29%
121	UN	4		-100,00%
122	Uzbekistan	14	22	57,14%
123	Vatikan	1	1	0,00%
124	Venecuela	2		-100,00%
125	Vijetnam	18	30	66,67%
126	Zambija	6	6	0,00%
127	Zimbabve	19	15	-21,05%
UKUPNO:		9.623	11.126	15,62%

## ANEKS 3.

## IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2010. I 2011. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Afganistan	1		-100,00%
2	Alžir	11	2	-81,82%
3	Armenija	15	9	-40,00%
4	Azerbejdžan	21	8	-61,90%
5	Bahrejn	1		-100,00%
6	Bangladeš	1	3	200,00%
7	Benin		2	-
8	Bjelorusija	6	23	283,33%
9	Bolivija		2	-
10	Burkina Faso	1	2	100,00%
11	Burundi		2	-
12	Čad	5	1	-80,00%
13	Egipat	1	3	200,00%
14	Ekvador		1	-
15	Eritreja		2	-
16	Etiopija		1	-
17	Gana	26	3	-88,46%
18	Gruzija	27	9	-66,67%
19	Haiti	1		-100,00%
20	Indija	3	2	-33,33%
21	Irak	8		-100,00%
22	Jemen	1		-100,00%
23	Jordan	1	3	200,00%
24	Južna Afrika	6	2	-66,67%
25	Kamerun	1		-100,00%
26	Kazahstan	28	9	-67,86%
27	Kenija	3	2	-33,33%
28	Kina		1	-
29	Kirgistan	13	12	-7,69%
30	Kolumbija	1	3	200,00%
31	Kuba	1	2	100,00%
32	Libanon	2	7	250,00%
33	Libija	2	2	0,00%
34	Mali	2		-100,00%
35	Maroko	13	7	-46,15%
36	Moldavija	19	7	-63,16%
37	Mongolija		8	-
38	Mozambik	1		-100,00%
39	Nigerija	1		-100,00%
40	Palestina		18	-
41	Peru	6	9	50,00%
42	Ruska Federacija	2	1	-50,00%
43	Saudijska Arabija	1	2	100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
44	Sejšeli	1		-100,00%
45	Senegal		5	-
46	Sirijska Arapska Republika	1	1	0,00%
47	Srbija *	1		-100,00%
48	Sudan	2	3	50,00%
49	Šri Lanka	1		-100,00%
50	Tadžikistan	9	7	-22,22%
51	Tajland		5	-
52	Tajvan		5	-
53	Tanzanija		1	-
54	Tunis	6	4	-33,33%
55	Turkmenistan	1		-100,00%
56	Uganda	1		-100,00%
57	Ujedinjeni Arapski Emirati		2	-
58	Ukrajina	71	45	-36,62%
59	Uzbekistan	1		-100,00%
UKUPNO:		327	248	-24,16%

\* NAPOMENA: Osoba je porijeklom sa Kosova.

## ANEKS 4.

## ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2010. I 2011. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Afganistan		1	-
2	Albanija	143	23	-83,92%
3	Alžir	1	6	500,00%
4	Angola	1		-100,00%
5	Armenija	3	3	0,00%
6	Australija		1	-
7	Austrija	87	45	-48,28%
8	Azerbejdžan	1	1	0,00%
9	Bangladeš		5	-
10	Belgija	1	7	600,00%
11	Benin		2	-
12	Bjelorusija	41	32	-21,95%
13	Bolivija		1	-
14	Bugarska	10	1	-90,00%
15	Crna Gora	213	111	-47,89%
16	Češka Republika	7	4	-42,86%
17	Danska		2	-
18	Dominikanska Republika	1	5	400,00%
19	Egipat	7	1	-85,71%
20	Ekvador	7	7	0,00%
21	Eritreja		1	-
22	Etiopija		1	-
23	Filipini	3	9	200,00%
24	Francuska	14	8	-42,86%
25	Gambija		1	-
26	Gana	10		-100,00%
27	Grčka	2		-100,00%
28	Gruzija	1	9	800,00%
29	Holandija	2	1	-50,00%
30	Hrvatska	935	1.019	8,98%
31	Indija	2	15	650,00%
32	Indonezija	1	1	0,00%
33	Irak		3	-
34	Iran	2	6	200,00%
35	Irska	1		-100,00%
36	Italija	101	71	-29,70%
37	Jordan		1	-
38	Južna Afrika	17	12	-29,41%
39	Kamerun	3	4	33,33%
40	Kanada	2	1	-50,00%
41	Kazahstan	8	4	-50,00%
42	Kenija		3	-
43	Kina	9	21	133,33%
44	Kirgistan		1	-
45	Kolumbija	2	11	450,00%
46	Kongo	2	2	0,00%



Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
47	Kuba	2	3	50,00%
48	Letonija		1	-
49	Libanon	1	8	700,00%
50	Luksemburg	1	2	100,00%
51	Mađarska	2	3	50,00%
52	Makedonija	21	9	-57,14%
53	Malezija	2		-100,00%
54	Maroko	5	8	60,00%
55	Mauricijus	1	4	300,00%
56	Mijanmar		1	-
57	Moldavija	15	20	33,33%
58	Mongolija	1	3	200,00%
59	Mozambik		1	-
60	Nigerija	1	6	500,00%
61	Njemačka	34	33	-2,94%
62	Obala Slonovače		5	-
63	Oman		6	-
64	Pakistan	3	2	-33,33%
65	Peru	6	12	100,00%
66	Poljska	2	1	-50,00%
67	Ruanda	1		-100,00%
68	Rumunija	3	11	266,67%
69	Ruska Federacija	434	449	3,46%
70	Saudijska Arabija	1	6	500,00%
71	Sirijska Arapska Republika		6	-
72	Sjedinjene Američke Države		3	-
73	Slovačka	5		-100,00%
74	Slovenija	23	14	-39,13%
75	Srbija	864	1.094	26,62%
76	Španija		1	-
77	Šri Lanka		3	-
78	Švajcarska	2	6	200,00%
79	Švedska	3	4	33,33%
80	Tajland		4	-
81	Tajvan		7	-
82	Togo		1	-
83	Trinidad i Tobago	1		-100,00%
84	Tunis	5	7	40,00%
85	Turska	184	126	-31,52%
86	Ujedinjeni Arapski Emirati		2	-
87	Ukrajina	242	487	101,24%
88	Uzbekistan	1	1	0,00%
89	Velika Britanija		1	-
90	Vijetnam	7	4	-42,86%
91	Zambija	1		-100,00%
92	Zimbabve		2	-
UKUPNO:		3.514	3.830	8,99%

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2010. godini je 150, a u 2011. godini 200 osoba porijeklom sa Kosova.

## ANEKS 5.

## OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BiH U 2010. I 2011. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Albanija	38	2	-94,74%
2	Afganistan	12	16	33,33%
3	Alžir		1	-
4	Argentina		1	-
5	Bjelorusija	2		-100,00%
6	Bosna i Hercegovina	134	172	28,36%
7	Crna Gora	8	7	-12,50%
8	Filipini		1	-
9	Hrvatska	14	15	7,14%
10	Irak	1		-100,00%
11	Iran		5	-
12	Italija	1		-100,00%
13	Kazahstan	1		-100,00%
14	Kolumbija	1	1	0,00%
15	Libija	1		-100,00%
16	Makedonija	2	3	50,00%
17	Maroko		1	-
18	Moldavija		1	-
19	Njemačka	1		-100,00%
20	Pakistan	3		-100,00%
21	Palestina	15	15	0,00%
22	Sirijska Arapska Republika	1		-100,00%
23	Sjedinjene Američke Države		2	-
24	Slovenija		1	-
25	Somalija	1		-100,00%
26	Srbija	63	69	9,52%
27	Sudan		2	-
28	Tunis	1		-100,00%
29	Turska	7	6	-14,29%
30	Ukrajina	1	2	100,00%
31	Velika Britanija	1		-100,00%
32	Nepoznato državljanstvo	13	1	-92,31%
	<b>UKUPNO:</b>	<b>322</b>	<b>324</b>	<b>0,62%</b>

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2010. godini je 15 porijeklom sa Kosova, a u 2011. godini taj broj je 18.

## ANEKS 6.

## IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2010. I 2011. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Afganistan	1	1	0,00%
2	Albanija	19	17	-10,53%
3	Alžir	3	4	33,33%
4	Argentina	2	1	-50,00%
5	Armenija		1	-
6	Australija	12	15	25,00%
7	Austrija	211	228	8,06%
8	Azerbejdžan	1	5	400,00%
9	Belgija	7	8	14,29%
10	Bjelorusija	8	8	0,00%
11	Brazil	15	8	-46,67%
12	Bugarska	26	12	-53,85%
13	Čile		1	-
14	Crna Gora	629	552	-12,24%
15	Češka Republika	17	41	141,18%
16	Danska	2	1	-50,00%
17	Dominičanska Republika	2	1	-50,00%
18	Egipat	75	51	-32,00%
19	Eritreja	3	1	-66,67%
20	Etiopija		2	-
21	Filipini		4	-
22	Finska	20	12	-40,00%
23	Francuska	27	31	14,81%
24	Grčka	9	11	22,22%
25	Gruzija	3	5	66,67%
26	Gvineja Bisao		1	-
27	Holandija	44	35	-20,45%
28	Hrvatska	775	866	11,74%
29	Indija	66	30	-54,55%
30	Indonezija	10	7	-30,00%
31	Irak	4	1	-75,00%
32	Iran	47	42	-10,64%
33	Irska	4	3	-25,00%
34	Italija	162	120	-25,93%
35	Izrael	4	1	-75,00%
36	Japan	1		-100,00%
37	Jordan	13	24	84,62%
38	Južna Afrika	1	8	700,00%
39	Kanada	8	8	0,00%
40	Kazahstan	1	1	0,00%
41	Kina	511	607	18,79%
42	Kipar		1	-
43	Kirgistan	3	5	66,67%

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
44	Kolumbija	1	1	0,00%
45	Kongo	1		-100,00%
46	Koreja, Demokratska Narodna Republika		1	-
47	Koreja, Republika	4	1	-75,00%
48	Kostarika	3	8	166,67%
49	Kuvajt	1	3	200,00%
50	Latvija	1	3	200,00%
51	Libanon	6	5	-16,67%
52	Libija	5	20	300,00%
53	Litvanija	64	22	-65,63%
54	Luksemburg	1	1	0,00%
55	Mađarska	18	12	-33,33%
56	Makedonija	326	308	-5,52%
57	Malezija	4	18	350,00%
58	Maroko	5	6	20,00%
59	Meksiko	4	1	-75,00%
60	Mikronezija	2	2	0,00%
61	Moldavija	29	34	17,24%
62	Mongolija	2	3	50,00%
63	Mozambik	1	1	0,00%
64	Namibija		1	-
65	Nepal	4	2	-50,00%
66	Nigerija	1	2	100,00%
67	Nikaragva	1	1	0,00%
68	Norveška	2	3	50,00%
69	Novi Zeland		1	-
70	Njemačka	319	320	0,31%
71	Pakistan	5	6	20,00%
72	Palestina	1	13	1200,00%
73	Peru		4	-
74	Poljska	26	39	50,00%
75	Portugal		1	-
76	Rumunija	107	91	-14,95%
77	Ruska Federacija	213	207	-2,82%
78	Saudijska Arabija	2	10	400,00%
79	Senegal	1	2	100,00%
80	Singapur		3	-
81	Sirijska Arapska Republika	22	34	54,55%
82	Sjedinjene Američke Države	180	155	-13,89%
83	Slovačka Republika	21	23	9,52%
84	Slovenija	141	119	-15,60%
85	Srbija	1.849	1.896	2,54%
86	Sudan	29	14	-51,72%
87	Svaziland	2		-100,00%
88	Španija	16	14	-12,50%
89	Švajcarska	46	27	-41,30%
90	Švedska	14	12	-14,29%

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
91	Tadžikistan	1	1	0,00%
92	Tajland	2	4	100,00%
93	Trinidad i Tobago	1		-100,00%
94	Tunis	3	4	33,33%
95	Turska	1.735	1.281	-26,17%
96	Ujedinjeni Arapski Emirati		1	-
97	Ujedinjeno Kraljevstvo	64	69	7,81%
98	Ukrajina	89	62	-30,34%
99	Uzbekistan	7	7	0,00%
100	Vijetnam	3		-100,00%
101	Zambija		1	-
	<b>UKUPNO:</b>	<b>8.131</b>	<b>7.661</b>	<b>-5,78%</b>

## ANEKS 7.

## IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2010. I 2011. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Albanija		2	-
2	Australija		1	-
3	Austrija	9	9	0,00%
4	Bjelorusija	4		-100,00%
5	Brazil		1	-
6	Bugarska	2	3	50,00%
7	Crna Gora	15	32	113,33%
8	Češka Republika	2		-100,00%
9	Egipat	2	6	200,00%
10	Eritreja		1	-
11	Francuska	1	2	100,00%
12	Gruzija		1	-
13	Holandija	4	2	-50,00%
14	Hrvatska	40	53	32,50%
15	Indija	9	2	-77,78%
16	Irak		1	-
17	Iran	2	5	150,00%
18	Irska		1	-
19	Italija		3	-
20	Jordan	3	2	-33,33%
21	Južna Afrika	1		-100,00%
22	Kina	70	54	-22,86%
23	Koreja, Republika		2	-
24	Libanon	1	1	0,00%
25	Litvanija	1	1	0,00%
26	Mađarska		1	-
27	Makedonija	47	21	-55,32%
28	Maroko	1	1	0,00%
29	Meksiko		1	-
30	Moldavija	5	3	-40,00%
31	Norveška	1		-100,00%
32	Njemačka	12	19	58,33%
33	Pakistan	1		-100,00%
34	Poljska	2	2	0,00%
35	Rumunija	5	3	-40,00%
36	Ruska Federacija	10	10	0,00%
37	Saudijska Arabija	1		-100,00%
38	Sirijska Arapska Republika	8	8	0,00%
39	Sjedinjene Američke Države		1	-
40	Slovačka Republika	2		-100,00%
41	Slovenija	8	10	25,00%
42	Srbija		3	-
43	Sudan	6	4	-33,33%

Red. br.	DRŽAVA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
44	Švajcarska	3	2	-33,33%
45	Tajland	1	1	0,00%
46	Turska	31	26	-16,13%
47	Ujedinjeni Arapski Emirati		1	-
48	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	4	300,00%
49	Ukrajina	4	2	-50,00%
	UKUPNO:	315	308	-2,22%

## ANEKS 8.

## IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2011. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				1	23
2	Albanija				5	3
3	Alžir		4		1	3
4	Argentina				1	
5	Austrija	6	1		1	
6	Bahrein		1			
7	Bjelorusija		2			
8	Bugarska		3			
9	Crna Gora	4	1	1	12	5
10	Češka Republika		4		1	
11	Egipat		5		2	
12	Eritreja					4
13	Etiopija					1
14	Filipini				2	
15	Finska	4				
16	Francuska		1		2	
17	Hrvatska	35	14	2	15	2
18	Indija	4			1	
19	Indonezija		1		1	
20	Irak					1
21	Iran		5			1
22	Italija	9	1		4	3
23	Izrael	7	1			
24	Jordan		5			8
25	Kamerun					4
26	Kina	25	30		5	2
27	Kolumbija				1	
28	Koreja, Republika	1				
29	Libanon		1		1	
30	Litvanija	6				
31	Makedonija	6	19		6	3
32	Malezija		4			
33	Maroko	1			1	1
34	Moldavija				1	1
35	Mozambik				1	
36	Nigerija	1			3	
37	Njemačka	5	9		3	
38	Pakistan		1		2	4
39	Palestina	1			17	15
40	Peru				1	
41	Poljska	13	2			



Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
42	Rumunija	37	1	10	22	1
43	Ruska Federacija	6	7		4	1
44	SAD	1	2			
45	Saudijska Arabija		3			
46	Sirijska Arapska Republika		6		2	
47	Slovačka		1		1	1
48	Slovenija	11	2		2	1
49	Somalija					2
50	Srbija	165	17	91	125	87
51	Sudan		28			2
52	Švajcarska		1			
53	Tunis				3	1
54	Turska	14	5		54	37
55	Ukrajina	1	3		5	1
56	Uzbekistan	1				
UKUPNO:		364	191	104	309	218

## ANEKS 9.

**PODNESENI ZAHTEJEVI ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU (AZIL) NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA  
(od 1.7.2004. do 31.12.2011. GODINE)**

Red. br.	DRŽAVA	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		2011.		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan													11	11	2	2	13	13
2	Albanija			1	1													1	1
3	Alžir	1	1									1	1	1	1	10	10	13	13
4	Bangladeš	3	3	8	8			1	1									12	12
5	Brazil							1	1									1	1
6	Crna Gora							2	2									2	2
7	Egipat															1	1	1	1
8	Etiopija			2	2									3	3	1	1	6	6
9	Francuska											1	1					1	1
10	Gruzija											1	1					1	1
11	Haiti													1	1			1	1
12	Hrvatska			2	3	3	3			2	2	1	1					8	9
13	Indija									6	6							6	6
14	Irak			7	7	1	1					3	3	2	2			13	13
15	Iran							2	2					1	3	2	3	5	8
16	Jordan					1	1											1	1
17	Kamerun									1	1	1	1	1	2	1	2	4	6
18	Kazahstan													1	1			1	1
19	Kina	3	3	3	3	1	1	3	3			1	1	1	1			12	12
20	Litvanija							1	1									1	1
21	Makedonija	4	13	17	20	1	1	1	1	4	7							27	42
22	Maroko			1	1											5	6	6	7
23	Moldavija	3	3	3	3	2	2											8	8
24	Nigerija											1	1			1	1	2	2
25	Njemačka					1	1					1	1	1	1			3	3
26	Obala Slonovače	1	1															1	1
27	Pakistan			5	5			2	2	1	1			1	1	4	4	13	13
28	Palestina			3	4	1	1			1	2					4	4	9	11
29	Poljska					1	2			1	1							2	3
30	Rumunija	1	1	2	2	2	2							1	1			6	6
31	Ruska Federacija			1	3							1	1					2	4
32	Saudijska Arabija			1	1													1	1
33	Sirijska Arapska Republika							1	1			1	2	1	1			3	4
34	Slovenija					2	2											2	2
35	Somalija															1	1	1	1
36	Srbija							132	564	28	73	17	55	12	35	7	9	196	736
37	Srbija i Crna Gora	27	70	36	78	21	52											84	200

Red. br.	DRŽAVA	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		2011.		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
38	Šri Lanka							3	3	1	1							4	4
39	Tunis			2	2							1	1			2	2	5	5
40	Turska									1	1	1	1					2	2
41	Ukrajina	3	3	3	3													6	6
	UKUPNO:	46	98	97	146	37	69	149	581	46	95	32	71	38	64	41	46	486	1.170

## ANEKS 10.

## BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2010. I 2011. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
1	Afganistan	1		-100,00%
2	Albanija	3	5	66,67%
3	Argentina	1	1	0,00%
4	Armenija	2		-100,00%
5	Australija	3	10	233,33%
6	Austrija	73	52	-28,77%
7	Belgija	3	2	-33,33%
8	Bjelorusija	2	6	200,00%
9	Brazil	1	2	100,00%
10	Bugarska	2	2	0,00%
11	Centralna Afrička Republika		1	-
12	Crna Gora	77	87	12,99%
13	Češka Republika	4	6	50,00%
14	Danska	2	1	-50,00%
15	Dominikanska Republika	2	2	0,00%
16	Egipat	10	11	10,00%
17	Francuska	9	11	22,22%
18	Gana		2	-
19	Grčka	3	3	0,00%
20	Gruzija		1	-
21	Holandija	6	14	133,33%
22	Holandski Antili	1		-100,00%
23	Honduras	1		-100,00%
24	Hrvatska	207	208	0,48%
25	Indija	23	23	0,00%
26	Indonezija	1	4	300,00%
27	Irak		2	-
28	Iran	18	16	-11,11%
29	Irska		1	-
30	Italija	43	60	39,53%
31	Izrael		2	-
32	Jordan	3	5	66,67%
33	Južna Afrika		2	-
34	Kanada	2		-100,00%
35	Kina	341	392	14,96%
36	Kirgistan		1	-
37	Kolumbija	1		-100,00%
38	Koreja, Republika		1	-
39	Kuvajt	4	6	50,00%
40	Libanon		1	-
41	Libija	3	5	66,67%
42	Lihtenštajn	2		-100,00%
43	Litvanija	16	23	43,75%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2010.	2011.	+/- (%) (2011/2010)
44	Mađarska	3	3	0,00%
45	Makedonija	59	50	-15,25%
46	Malezija	3	3	0,00%
47	Moldavija	2		-100,00%
48	Mongolija	1	1	0,00%
49	Nepal	3	2	-33,33%
50	Nigerija		1	-
51	Norveška	1	1	0,00%
52	Njemačka	64	65	1,56%
53	Pakistan	1	1	0,00%
54	Palestina	1	1	0,00%
55	Poljska	3	7	133,33%
56	Portugal		1	-
57	Rumunija	24	11	-54,17%
58	Ruska Federacija	78	103	32,05%
59	Saudijska Arabija	4	9	125,00%
60	Senegal	1	1	0,00%
61	Singapur	1	1	0,00%
62	Sirijska Arapska Republika	7	7	0,00%
63	Sjedinjene Američke Države	28	10	-64,29%
64	Slovačka	8	12	50,00%
65	Slovenija	71	76	7,04%
66	Somalija		2	-
67	Srbija	806	918	13,90%
68	Španija	5	4	-20,00%
69	Švedska	5	5	0,00%
70	Tajland	1	1	0,00%
71	Turska	250	327	30,80%
72	Ukrajina	12	5	-58,33%
73	Uzbekistan	1	1	0,00%
74	Velika Britanija	12	7	-41,67%
	<b>UKUPNO:</b>	<b>2.325</b>	<b>2.607</b>	<b>12,13%</b>





Finansijska podrška:



Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra



GOVERNMENT  
OF LIECHTENSTEIN

Tehnička podrška:



IOM - OIM